

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
Pe o jumătate de an în România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Adunarea neamului.

(* *) Câteva clipe de adevărată sărbătoare românească am petrecut zilele acestea în vechiul oraș al Sibiului. Din toate părțile acestei țări, pe unde Dumnezeu a semănat limpedele grai românesc, s'au înfățișat trimiși, cari cu cuvântul și cu poava lor să cumpănescă durerile poporului. O adunare a neamului am avut în aceste zile. Fruntașii noștri au venit și alături de dâșii au răsărit cete de țărani, cari să le asculte îndrumările și să le ducă pe la vetrele lor. A fost și pentru ochi și pentru inimă deopotrivă de luminos acest praznic. Ca în zilele rare de premenire a unui neam, așa s'au răscolit de prin cele mai depărtate ținuturi oamenii noștri. Și căpeteniile și ostașii au venit, ca să ne deie o icoană adevărată a luptelor noastre. Rotindu-ți ochii deasupra acestei adunări, vedeai cum se închină aceluiaș gând, același nădejdi toți fiii poporului românesc, cum și pădurea de țărani îmbrăcați în haine albe și cărturarii în straiile lor nemțești, se închiagă în acelaș zid nestrăbătut, când e vorba de apărarea neamului. Această adunare a fost un prilej de-a se dovedi înaintea străinilor, că în zile de grea cumpănă, prin cari astăzi ne strecurăm, pentru toți Români din această țară nu este decât o singură tabără sub al cărei steag se înșiruie toate puterile de luptă ale neamului nostru, — și această tabără e: *partidul național român.*

În fața acestei adunări și-au dat seama fruntașii noștri, de străduințele ce-au desfășurat vreme de cinci ani. Poștii noștri deputați au venit ca să arate cu cuvântul în fața lumii roadele hărniciei lor. Ei au fost îmbrățișați cu nesfârșită dragoste de poporul nostru. S'a văzut cât de puternice sunt rădăcinile acestor oameni, în sufletul mulțimii. S'a văzut cum fiecare sfat al lor e purces din trebuința miilor de oameni, cum fiecare vorbă care cere dreptate prin rotul lor e sprijinită de dorința milioanelelor cari tac în umbră. S'au ascultat cu evlavie cuvintele prin cari neînfrântul luptător cu vitejie de leu, părintele Vasile Lucaciu, a zugrăvit icoana frumoasă a luptei ce au purtat acolo în dietă, acolo în inima ungurizmului, un mănunchiu de oameni aruncați pradă furiei sălbatice a atâtor sute de fiare cu chip de om. Ne-a mai trecut încă odată pe dinaintea ochilor întregă frământarea noastră pentru câștigarea de drepturi politice. Am mai văzut încă odată cum

se zbate și se ridică și rămâne neclintit în fața dușmanului partidul național român din dieta Ungariei, asvârlit acolo în mijlocul urei înverșunată, ca Daniil în groapa leilor. Și cu închipuirea noastră ne-am vrăjit din nou chipul mândru al acestei lupte mărețe. L-am văzut pe Alexandru Vaida, îndrăzneț și plin de dispreț cum își aruncă săgețile ascuțite cari se înfig adânc și dor, cum înfruntă cu privirea senină urletele bătăușilor zmintiți; ni s'a înfățișat din nou Aurel Vlad cu cuvântările lui pline de avânt și putere tinerească, Vasile Goldiș cu înțelepciunea cumpănită a fiecărui cuvânt, Iuliu Maniu cu liniștea omului care nu cunoaște târgul și rând pe rând s'au perândat din nou în fața noastră toate pașirile acestei cete povățuite de-un gând curat. Au fost clipe de întărire a sufletului aceste zugrăviri ale trecutului nostru apropiat. A câștigat nouă temeieri credința, că acest popor îndurerat, care poate zăbovi în așteptare chinuitoare, fără a se arunca în brațele desnădejdiei și fără a se lăsa ademenit de ispitele dușmanului, trebuie să ajungă zile mai bune.

Pe lângă această dare de seamă, care trebuia să se facă în fața trimișilor neamului nostru, s'au adus o mulțime de hotăriri menite a răspunde la o seamă de trebuințe. S'a primit cu mulțămire munca desfășurată de vechiul comitet și s'a ales un nou *comitet național*, în care se vor sfătui de-aci înainte toate trebile obștești. S'au hotărât candidații partidului nostru pentru toate cercurile și numele lor în curând se va publica, pentruca poporul dela sate să știe pe cine să sprijinească din prilejul alegerilor viitoare. S'a lămurit în cel mai răspicat chip, că și de-aci înainte partidul național român va merge călăuzit de vechile dorințe și nu se va abate nici odată din calea dreaptă; va da piept bărbătește cu toate asprimile vremii, nu se va lăsa înfricat de nedreptățile nici unui guvern; va căuta să ție într'o tabără întreg poporul românesc a cărui limbă, lege și însușiri deosebite de ale altor neamuri le va apăra cu toată hotărârea, pretinzând ca și acest neam să aibă partea ce i-se cuvine după dreptate în toată gospodăria țării.

Aceste gânduri înviorătoare au plutit deasupra adunării, care a fost un prilej de curată înfrățire între cărturari și țărani și ne-a fermecat prin legătura de apropiere sufletească a acestor două pă-

turi din cari se închiagă viața poporului nostru.

Vom păstra senină amintirea acestor clipe de praznic. Cuvintele cari s'au spus acolo, hotărârile cari s'au adus în acest sobor al nostru, trebuie să pătrundă până departe în infundătura munților, până în colibele unde își deapănă traiul năcăjit țaranul nostru, care ascultă de Dumnezeu și de oameni și nădăjduiește zile mai bune. Sufletul lui să-l poleiască cu strălucirea credinței și să-i deie puterea așteptării. Dar și hotărârile cari s'au adus să fie ținute cu sfințenie ca cuvântul evangheliei, fără de care nu vine izbânda.

Stăm în fața unei lupte aprige, care azi mâne ne va trimite pe toți în linie de bătaie. Vin alegerile de deputați. Aici se lămurește puterea de viață a poporului nostru. Aici se vede, dacă îndemnul sângelui și porunca inimei sunt mai puternice decât ispitele netrebnice ale unci hărtii de zece coroane, dacă vânzarea lui Iuda mai poate secera suflete în rândurile noastre, sau pașim cu toții luminați de acelaș gând.

La alegerile apropiate se va vedea, dacă îndrumările acestei adunări vor fi ascultate și noi vom pași și mai departe oțeliți de credință, că țaria noastră ne va mântui, sau vom fi măturați de slăbiciuni și păcate.

Această adunare ne-a întărit în credința puterii noastre și de aceea se cuvine să aducem mulțămiri fruntașilor cari ne-au dat acest prilej de premenire a nădejdelor.

De multă vreme Sibiul n'a avut o sărbătoare românească mai falnică, ca cea dela 5 Aprilie. Din toate părțile locuite de Români, au alergat fiii neamului nostru încălziiți de cel mai sfânt ideal, pentru a fi părtași la adunarea de Marți. Încă de seara toate hotelurile erau înteițe de lume, așa încât partea cea mai mare a trebuit să fie adăpostită prin sălașuri particulare.

A doua zi des de dimineață străzile Sibiului gemeau de public românesc. Ți era mai mare dragul să vezi țărani români cu țundra albă din părțile aradane dând mână frățescă cu ai noștri de pe aici.

La ciasurile 9 o mare de capete venia în ordine pe ulița Cisnădiei. Veniau Săliștenii și cei din împrejurime conduși de însuflețitul luptător doctorul Nicolae Comșa, cu notarul Hențiu și învățatul nostru protopop Dr. Ioan Lupaș, alătura.

Lumea să opria să privească pe acești neînfricați ostași, care vin cu dor de luptă să asculte poruncile conducătorilor noștri.

La ceasurile zece sala dela „Gesellschaftshaus“ era înfășurată de public. Delegații cercurilor electorale luaseră loc în primele scaune, iar restul publicului umpluse și cele mai ascunse unghiuri. Galeria era împodobită cu un frumos grup de doamne și de țărance cu vază. Pe podiu încă se grămădise public mult, care nu mai avea încăpere în sală.

În scurt timp își fac apariția frunțașii noștri: Bătrânul, dar voinicul președinte al partidului național badea *George Pop de Băsești*, neobositul președinte al clubului parlamentar *Dr. T. Mihali*, martirul nostru părintele *Vasile Lucaciu*, iscusitul nostru luptător, marele măestru al cuvântului *Iuliu Maniu*, vecinic seninul *Alexandru Vaida-Voevod*, energicul *Aurel Vlad*, *Vasile Goldiș*, cel luminat, viteazul *Ștefan C. Pop*, și mulți alții, care chiar și numai cu prezența lor au mărit indemnul și dragostea de luptă a poporului.

Publicul la vederea lor izbucnește în aplauze și în ovații, care păreau, că nu mai au sfârșit. După ce s'a făcut liniște a luat cuvântul venerabilul președinte al partidului dl *George Pop de Băsești* și ține următoarea vorbire:

Vorbirea

Dlul George Pop de Băsești,
președintele partidului național.

Onorată Conferență Electorală!

Cu inimă plină de bucurie Vă salut, D-ilor, fraților, întruniți într'un număr atât de frumos la această conferență electorală a poporului român din Transilvania și Ungaria. Viguroasa putere de viață a neamului românesc se reoglindează viu în înfățișarea impunătoare a acestei conferențe, care ne servește de dovadă incontestabilă a conștiinței noastre naționale și a dorului nostru ferbinte după o deplină libertate națională.

Urmând invitații noastre frățești ați dat ființă acestei conferențe asemănătoare în măreția ei celor ținute în 1881 și 1895, dovedind, că națiunea română și azi simte ca și atunci nu numai importanța zilelor cari le trăim, ci și răspunderea grea a generației de acum pentru potrivita conducere a luptei ce purtăm întru fericirea urmașilor și mărirea neamului nostru.

Urmările activității parlamentare

Ne este tuturor neșters imprimată în memorie ultima conferență electorală, ținută cu 5 ani înainte la 10 Ianuarie 1905, când s'a hotărât intrarea în activitate parlamentară. S'a dat prin aceea conferență o nouă îndrumare tacticii politice a partidului național român. Am cumpănit pe baza experiențelor din trecut toate urmările și toate peripețiile unei activități parlamentare și azi putem zice, că nu ne-am înșelat în prevederile noastre. Activitatea deputaților aleși a ridicat la vederea lumii întregi mai mult ca ori și când cauza poporului român. Ea a impus contrariilor noștri politicii chestiunea popoarelor nemaghiare din țară de o problemă vitală, a cărei rezolvare nu să poate încunjura, iar conștiința și încrederea în forțele proprii ale neamului românesc le-a întărit în proporții nesperate. În schimb însă s'au adevărit peste așteptare și prevederile noastre privitoare la perpețiunile ce presupuneam pe baza experiențelor din trecut — că vor urma unei lupte înverșunate politice. Am dus lupta cea mai teribilă față de contrarii noștri politici seculari și acum infiltrați de șovinismul cel mai cras, care nu se sfiește de a folosi toate mijloacele cele mai detestabile: de corupție,

abuz de putere, în multe cazuri chiar atentare la viața painică a fraților noștri alegători.

Din lupta aceasta am avut cu toții parte, dar mie prezidentului partidului nostru național român, mi-au destinat puternicii zilei cea mai grea parte de luptă, căci în 14 luni m'a constrâns, pe mine și pe credincioșii mei frați alegători din cercul electoral Cehul-Silvaniei, a duce lupta electorală în patru rânduri.

Abuzurile guvernului.

În luptele acestea, patru la număr în 14 luni, întonez din nou, căci așa ceva nu s'a mai întâmplat în nici un cerc electoral din țară, — s'au întrebuintat față de noi românii toate fărădelegile, dela abuzul de putere, corupție și până la atacarea vieții noastre; s'au recrutat sute de bătăuși din comune ungurești, cari nici nu se țin de teritoriul cercului electoral. Acești bătăuși pe mine m'au lovit cu parul în cap, ba pe un alegător frunțaș de-ai noștri din comuna Năprade, sutele de bătăuși l'au și omorât.

În contra acestor fărădelegi am urmat la timpul său calea legii. Am înaintat protest la Înalta Curie pentru mandatul rănit, dar trăgându-se afacerea până la disolvarea camerei fără a se rezolva, ne-am ales din acel protest cu enorme cheltuieli și cu dovada ec-latantă, că nici judecătura Curiei în afaceri electorale nu corespunde speranțelor legate de dânsa, de a ne apăra de fărădelegi și am ajuns la convingerea că aceasta instituțiune este avantajoasă numai pentru plutocrație, dar nici decum potrivită pentru apărarea drepturilor democratice.

Dar cu toate acestea din mila Atotputernicului D-zeu suntem aici atât eu, cât și bravii mei alegători din cercul electoral Cehul-Silvaniei, în serviciul sfintei noastre cauze naționale, mândri de luptele și suferințele noastre și mulțumind proriei divine că ne-a învrednicit de a ne putea face datoria națională, cu pecetluirea solidarității noastre, cu viața și sângele nostru românesc.

Știm cu toții, că frații noștri peste tot, cu foarte puține excepțiuni, între împrejurări fatale de grele și-au făcut datoria la alegerile trecute.

Lupta deputaților noștri.

Rezultatul a fost, că s'a putut strecura, grăind cu cuvintele Sfintei Scripturi, ca prin urechile acului, 14 deputați de-ai noștri, reprezentanți credincioși, unii chiar eroici ai poporului român în parlament. Acești devotați reprezentanți ai noștri și-au făcut datoria cu demnitate și cu adevărată virtute românească, în mijlocul huiduielilor șovinismului infernal, de care au avut parte în parlamentul din Budapesta, spre onoarea lor și înălțarea cauzelor și prestigiului drepturilor noastre naționale.

Să cuvine dară, onorată conferență, că la aceasta ocaziune solemnă să le aducem recunoștința și mulțumirile noastre frățești.

De ce li frică.

Intonez din nou, că numai 14 deputați s'au putut alege, când după numărul nostru și statistica oficială — care cum să compune ne este tuturor cunoscut — fiind noi peste 3 milioane, după cvota de 30,000 locuitori, adoptată ca baza unui mandat în legile dela 1848, ar trebui să avem o sută (100) deputați. De aceasta dreaptă reprezentare a poporului românesc le este frică șovinistilor dușmani ai votului universal secret și după comune.

Mijlocul de vindecare.

După-ce însă situația politică și astăzi este dominată de problema cardinală a reformei electorale, de oarece M. S. Suveranul încoronat al patriei noastre și marea majoritate a concetățenilor noștri, cu noi dempreună, dorim votul *universal, secret și egal*, ca pe unicul mijloc merit de a vindeca relele și nedreptățile strigătoare la ceru, de a aduce mulțămire și îndestulare pentru toți și toate: în fine totuși să va realiza, numai noi să luptăm și în viitor cu credința pentru obținerea acestui drept. În patria noastră, cu excepția feudalilor și a plutocrației, adică a unei minorități dispărente, dar în virtutea privilegiilor și bogățiilor lor puternice, toți locuitorii sunt aderenții votului obștesc. A recunoscut și M. S'a împăratul și regele nostru apostolic, că

regenerarea imperiului, realizarea egalității de drept, din care va izvorici fericirea tuturor popoarelor de sub gloriosul lui sceptru numai prin introducerea dreptului de vot al tuturor supușilor săi credincioși să va putea realiza. Știm cu toții, că guvernul coaliției timp de patru ani, în butul repețitelor solicitări ale M. Sale și în contra stăruințelor opiniei publice, nu a împlinit obligamentul înat și sub felii și felii de pretexte a zădărnicit realizarea condiției principale, pe lângă care i s'a dat putere de a governa țara aceasta, atât de nefericită.

Ministrul Andrásy nu s'a sfiit a propune M. Sale legea electorală cu blământatul vot plural, scos din archiva feudalizmului celui mai cras. Iar guvernul coaliției în renitența s'a a resistat până când M. Sa a fost silit al demisiona și a-l lipsi de putere.

Guvernul de acum Khuen Héderváry tot cu aceasta îndatorire a primit puterea de stat și iată din nou s'a ivit reprezentanțul feudalizării celei mai păcătoase în persoana contelui Tisza. (Strigăte nesfârșite: Jos cu el! Jos cu el!)

Acest spirit reacționar de nou s'a pus cruciș și curmeziș în calea realizării voinței M. Sale și a ferbintei dorințe a tuturor cetățenilor credincioși ai acestei patrii. Contele Tisza s'a impus de protectorul guvernului actual, și nu numai că e contrarul cel mai declarat al votului obștesc, ci în reacționalismul său a pretins desființarea tuturor naționalităților nemaghiare, a majorității locuitorilor cari compun statul sfintului Ștefan. Dar mai vartos s'a năpustit asupra noastră a rămânilor, ca cei mai număroși după naționalitatea gemină maghiară. Dar toate sforțările acestea contrare dreptului divin și natural vor fi zadarnice, geniul scumpei noastre națiuni, care ne-a povățuit și susținut de când ne-a adus în patria noastră scumpă divul Traian, acel geniu ne va povățui, ne va susține și conserva și în viitor.

„Apa trece, pietrele rămân“, zice proverbul nostru, așa guvernele vin și guvernele să duc.

Să vie alte vremuri!

Să sperăm, că nu este departe timpul când să va realiza voința părintească a prez bunului nostru monarch, din care va izvorici fericirea popoarelor sale.

Onorată conferență electorală!

Reînnoiesc alocuția adresată conferenței ținute acum 5 ani în aceasta cetate devenită istorică a luptelor noastre:

„Mare și sfânt este scopul nostru comun, mare și patriotică este lucrarea ce vom a sărbători în aceasta conferență“. Și acum suntem aici în areopagul, în forul competent unde fiește care, își poate spune părerile sale, și poate să propună mijloacele, cari i să par mai acomodate pentru ajungerea scopului.

„Dorința comună este, ca din toate discuțiunile ce vor urma, ce vor fi mai bun și mai folositor să învingă. Acest rezultat va aduce cu sine aceea ce cu toții dorim și ce va forma cetatea noastră nebiruită, solidaritatea poporului național român“.

Și acum mai adaug, că scopul nostru să cuprindă în axioma bătrână: „Neminem laedere suum cuique tribuere“ și adică ce dorim noi? Dorim: a trăi ca cetățeni liberi ai patriei comune, dar ca români, în bună înțelegere cu toți concetățenii noștri liberi; Dorim a fi supuși credincioși ai M. Sale gloriosului Împărat și regelui nostru apostolic, dorim a fi credincioși, ai scumpei noastre patrii. (Strigăte: Trăiască Împăratul nostru!)

Onorată conferență electorală!

Nouă celor cari am lucrat la înființarea partidului național român și am luat parte la compunerea programului său politic, ne servește spre cea mai mare bucurie și spre cea mai nobilă satisfacțiune, că poporul românesc azi mai mult poate ca ori și când, ținea la acestea mari celenodii ale sale. Perspective ce o dă îndepărtarea timpului împreună strălucire mai intențivă străduințelor acelor credincioși fii ai neamului românesc, cari au considerat de supremă necesitate solidarizarea întreg poporului nostru din Transilvania și Ungaria într'un singur partid și ca un singur program politic.

Dorința mea este, ca aceasta strălucire să se facă în numele generației ce succede și al celei ce va succede în viitor, într-o bărbătescă hotărâre, de a menține cu sfințenie aceste mari comori sufletești și neînvinsse forțe politice ale neamului românesc.

Să ținem strâns la programul nostru politic. Și în bine ca și în rău să ținem strânse rândurile partidului nostru național, înfruntând războaiele și cu deplină solidaritate atacurile îndreptate în contra ființei noastre.

Cu aceasta dorință și cu credința tare în împlinirea aspirațiilor juste ale noastre, declar conferința electorală de deschisă.

(Aplauze nesfârșite au răspândit cuvintele sincere ale veneratului nostru președinte).

*

După aceasta să propune alegerea biroului: Să propune ca președinte: *George Pop de Băsești*, vice-președinti: *asesorul Nicolae Ivan* și *Dr. T. Mihail*, notari: *Dr. V. Brantște* și *Dr. L. Borcia*.

Președintele mulțamește pentru onoarea ce li-se face.

Să ia apoi în cercetare reprezentanța cercurilor electorale la aceasta conferință și să adevărește, că sunt reprezentate 18 comitate prin 266 de delegați. Dintre aceștia cei mai puțini sunt din părțile bănățene infectate de burdism.

În urmă să dă cuvântul părintelui Lucaciu, care încălzește pe cei de față cu graiul său luminat și cald. Dăm mai la vale

Vorbirea

părintelui Dr. Vasiliu Lucaciu,
fost deputat în Cameră.

Onorată conferință!

Soarta bună mi-a dăruit de multe ori ferioarea, ca să pot raporta înaintea conferințelor generale electorale, despre activitatea comitetului central electoral, ales din încrederea lor, pentru perioadele parlamentare din anii nu chiar de mult apuși în oceanul trecutului.

Mărturisesc, onorată conferință, că niciodată n'am simțit așa greutate, nici așa sălă, care mă cuprinde astăzi, când trebuie să dăm seamă despre activitatea comitetului central electoral, dela ultima conferință generală, ținută tot aici în Sibiu în 10 Ianuarie 1905.

Și oare din ce cauză!

S'au schimbat, domnilor, vremile! Și cu vremile, cu anii, ce au decurs asupra noastră, cu toate valurile evenimentelor, parte neprevăzute, parte incalculabile: ne-am schimbat și noi, s'au schimbat, în mare parte, toată fața vieții noastre publice-politice, și mersul vremilor ni-a impus să schimbăm terenul de luptă, și să întrebuițăm alte mijloace, după cum a pretins evoluțiunea politică, culturală și economică a poporului nostru.

Raportul acesta are să fie nu numai expunerea cronologică a faptelor sau a isprăvilor, ce a săvârșit comitetul electoral, ci mai vădit trebuie să reprezinte acel complex de idei, care ne-au condus în activitatea noastră, în parlament, pe cei ce au fost deputați și afară de parlament, pe toți, așa, că din cooperarea armonică a tuturor forțelor să vedem clar icoana evoluțiunii politice noastre naționale. Așa însă, că ajungând la constatarea actualității, să nu găsim înaintea noastră nici mi înclinate, nici pedeci în calea progresului, ci din contră, să dăm o situație limpede, și să lăsăm calea liberă spre progresul cauzei noastre naționale.

Ce s'a făcut în trecut?

Nu vreau să insist asupra terenului de luptă, ce ni s'a croit pentru aproape două decenii.

Istoria va spune verdictul său just și motivat.

Pentru noi e destul să relevăm aici, că prin decizia conferinței generale electorale din 10 Ianuarie 1905, renunțând la rezistența pasivă, am trecut la activitatea parlamentară.

Cât de ușor să pronunță cuvintele aceste, dar adânc este și înțelesul, și importantă foarte este și însămnătatea lor!

Din pasivitate, dintr'o situație impusă ca prin silă, de puterea forței majore, manifestată în sistemul politic, am trecut pe terenul activității constituționale și parlamentare.

În aceasta hotărâre a ieșit la iveală nu numai înțelepciunea politică a poporului român, care ține cont de pretensiunile situațiilor politice, ci și sentimentul de nobilă și generoasă rezoluțiune, de a pași pe terenul de luptă constituțională, și prin voturile alegătorilor credincioși programul nostru a trimite în parlament pe reprezentanții poporului român, cari în fața Coroanei Auguste, în fața țării și a lumii întregi să tâlmăcească durerile unui neam, și să pretindă pe teren legal și constituțional împlinirea justelor postulate ale națiunii, care se simte neîndreptățită, fiindcă îi sunt nesocotite cele mai de viață interese politice, culturale și economice.

Pasivitatea.

Nu bucușii, și nu de voie bună am abzis noi de armele de luptă legală, ce le dă în mâna unui popor constituționalismul și parlamentul. Când am văzut însă, că sistemul politic a falsificat toată viața constituțională, și prin corupțiuni, violență și atrocitățile electorale, a făcut imposibilă manifestarea voinței libere a alegătorilor: ca element de ordine, care n'am voit să răspundem la provocările puterii publice, cu armele justei apărări, și să facem din toată campania electorală, război civil; — ne-am retras în cetatea pasivității, adevărată rezistență pasivă, față de alegerile parlamentare.

Incolțirile dușmanilor.

Atunci au început contrarii nostri politici a ne acuza, că noi nu voim a beneficia de avantajele vieții constituționale, și că, în loc să ne spunem durerile și postulatele naționale în parlament, umplem lumea de plângeri noastre și umblăm cu memorande pe la Coroană, că provocăm opiniunea publică a țării în contra noastră, și că, în sfârșit, trebuie să reluăm firul luptelor constituționale și să intrăm în parlament.

Acest cuvânt de pretensiune publică a pătruns și în masele noastre populare, și combinat cu „iudicatura Curiei“, în cazurile de abuzuri electorale, și cu nădejdea, că puterea publică va respecta prescripțiile legii, care asigură libertatea alegerilor: am pașit pe terenul activității parlamentare.

Activitatea.

Mare a fost însuflețirea conferinței electorale, când s'a proclamat „activitatea“, și aplauzele unanime au stârnit dorul de luptă în toate straturile societății noastre românești!

Cel dintâi lucru și îngrijire a conferinței electorale a fost alegerea unui comitet central electoral, carele avea menirea, ca să supravegheze și să organizeze mișcările electorale.

În comitetul electoral s'au ales 18 bărbați de încredere ai poporului român, cu împunericirea, ca să se întregască, și ca deputații dietarii, cari vor fi aleși, să fie socotiți „ipso facto“ de membri ai comitetului electoral.

Acest comitet s'a și constituit, alegându-și birou propriu și o comisiune electorală, lansând un apel inimos către obștea alegătorilor români, în care s'a motivat și s'a explicat părăsirea politice de rezistență pasivă și s'au îndemnat cetățenii alegători la împlinirea datorițelor față de națiune, patrie și tron.

Lupte grele.

Am intrat în campania electorală!

Să ne aducem bine aminte, că în toată țara a domnit o confuzie mare, clocotea un sentiment de neîndestulare generală, și să aștepta o schimbare în politica țării.

Era cătră apus, era cătră sfârșitul său un sistem de guvernământ, care sub poreclă de „liberal“, a falsificat tot în aceasta țară, începând dela numele său propriu și a dus-o aproape de abisul falimentului.

Sistemul patal însă, cu ghiarele sale, ca un polip cu nenumărate brațe, a vrut să stăpânească și mai departe peste popoarele țării. Ca un desfrânat puternic, ajuns în agonie, s'a mai scuturat odată acel sistem politic și a dat semne, că vrea să trăiască.

Noi am intrat în luptă cu sufletul curat, cu cel mai nobil idealism, cu respect sincer pentru legi și cu hotărârea de a purta o luptă cinstită, cu armele convingerii, întemeiată pe adevăr și pe dreptate!

Dar' ei! Așa numiții liberali! Tot ei, tot cei vechi au rămas! Bani, corupțiune, violențe, mână liberă față de candidații partidului nostru național. Aceste le-au fost armele.

Știm cu toții, ce au fost rezultatul.

Abia opt, zi opt deputați români, credincioși programului nostru au putut fi aleși în parlament!

Dar' cum? Tot alegătorul român a fost ca un erou, carele prin toate primejdiile, de multe-ori numai chiar cu primejdia vieții a putut să-și afirme convingerea politică la urna electorală.

Și totuși! Ultima sfortare a sistemului politic în agonie nu i-a dat viață. Din contră: i-a adus ultima lovitură de moarte. Și-a căzut sistemul politic, poreclit „liberal“, sub povara propriilor sale fărădelegi!

Alegeri peste alegeri!

De tristă amintire rămân alegerile din Cehul-Silvaniei, Dobra și în alte locuri, unde teroarea și brutalitatea sistemului în agonie și-a scaldat ultima licărire a furiei de răzbunare în sânge român nevinovat, și-a jucat orgiile perirei asupra ruinei libertăților publice cetățenești!

La anul au urmat alte alegeri.

Comitetul central electoral, deși adânc disgustat de tristele experiențe, abia dispărute dinaintea ochilor, a făcut toate pregătirile de lipsă, pentru purtarea luptei electorale, cu vrednicie.

S'au arangiat în centrele mai mari adunări populare electorale, foștii deputați s'au împărțit, ca niște apostoli, în toate părțile țării, și au chemat pe toți alegătorii români la împlinirea datorițelor naționale-patriotice, să voteze pentru candidatul care stă pe baza programului nostru politic.

S'au ales o comisiune centrală electorală, cu sediul în Arad, și de-acolo s'a condus campania de alegeri dietale.

Desamăgiri și înșelăciune.

S'a făcut și campania constituțională din 1906.

Înaintea ochilor nostri sufletești stă icoana evenimentelor și a luptelor din acea vreme.

Țara toată pusă în mișcare, și cu o nerăbdare nervoasă așteaptă lumea epoca fericii, după ce s'a risipit sistemul păcatelor vechi.

Buciumul vestitor de nouă viață a răsunat preste toată țara.

Durere! ideile politice, ce s'au vestit prin unii corifei politici, n'au fost menite pentru renașterea țării la zile mai bune, ci au fost pretensiunea realizării unor postulate, cari nu au de a face nimic cu binele obștesc al țării, ci sunt numai ultima expresiune a șovinismului exagerat, furiosat cu violență în pactul dualistic, din care să așteaptă pacificarea țării și dezvoltarea popoarelor ei, pe baza „egalei îndreptățiri a tuturor naționalităților“, prin ce însă în realitate s'a pus aluatul neîndestulării și a neliniștii popoarelor, inaugurându-se, ci cercând a se menține la putere, cea mai detestabilă dominațiune de rasă și de clasă.

În loc deci, de a inaugura pe ruinele liberalismului fals și falsificat, sistemul de înfrățire a națiunilor conlocuitoare, s'a proclamat regimul șovinismului de rasă, și sub formă de „coalițiune“, fără nici o jenă s'a pus stăpână peste țară.

Abuzuri și fărădelegi.

Și am văzut, că aceia, cari în glasul cel mai vehement au declamat în contra abuzurilor electorale, devenite proverbiale în era lui Banffy ajunși la putere au săvârșit tot acele abuzuri, în general, în toată țara, iar în special, în contra Românilor, în contra naționalităților, s'au năzuit din toate puterile, a-i întrece pe pseudo-liberali, în călcarea libertăților publice cetățenești, prin tot felul de corupțiuni, violențe și atrocități electorale.

S'au repetat scenele sălbatice, la simulacrul de alegere din Cehul-Silvaniei, cu adausul, că alesul întreg poporului român, candidatul

majorității covârșitoare a alegătorilor, prezidentul partidului național român, *George Pop de Băsești*, a fost mișlește atacat, și prin atentat săvârșit cu nevalificabilă lașitate, a fost lovit în cap cu voia de-a-l pierde și numai prezenței de spirit, și abnegațiunii iubitelui său amic, a prezidentului clubului deputaților naționaliști *Dr. Teodor Mihali*, care ședea alături de el în sanie, putem să mulțumim, după mila Provedinței d-zești, că în această zi măreață îl putem saluta în fruntea conferinței noastre electorale. (Nu le ajuta Doamne!!)

Vărsări de sânge românesc.

În Șomcuta-Mare, în cercul Cărășului, s'au vărsat sânge nevinovat românesc, s'au ucis alegători români, au rămas familii întregi în jale și în amar: și, spre vecinica rușine a justiției, ucigătorii, aflați și constatați, n'au fost pedepsiți! (Rușine să le fie!!)

Despre abuzurile din Dobra, și alte cercuri electorale, s'au raportat în toate ziarele, și le cunoaștem în destul. Vă spun, on. conf. gen., că și în Lăpușul-Ungurese, unde am fost eu candidat, s'au săvârșit tot felul de abuzuri, așa, că la sfârșitul alegerii am fost silit s' o depeșez fișpanului, contele Vass, capul păcătoșilor locali, că aceea, ce-au făcut, ei, conducătorii politici, arată, că li s'au urit de a mai șede în Europa, și că astfel de fapte le săvârșesc ca pregătire de rămas bun dela ea, care pretinde, ca în hotarele ei dacă nu sunt respectate legile sancționate, să domnească cel puțin elementele nnașismului și ale civilizațiunii, să fie considerate.

Tomuri de critice și romanuri sensaționale am putea scrie, dacă am voi să dăm o iconă fidelă a campaniei electorale din 1906

Și totuși, ne fâlim cu tot dreptul, că în butul tuturor greutăților și pedecilor ilegale, am putut alege 14 deputați ca să reprezinte programul nostru politic în dietă și cari împreună cu 4 sârbi și cu 7 slovaci, au format clubul naționalist dietal, compus din 25 de membri, până la defecțiunea celor trei sârbi, numiți „radicali“.

Care au fost povețele noastre?

În această luptă mare și grea, poporul român a fost povățuit de două idei, de două principii, cari formează temelia statelor moderne și din cari pornește întreaga evoluțiune a societății politice, culturale și economice a zilelor noastre.

Aceste două idei fundamentale sunt: conservarea și aplicarea libertăților constituționale, în concepțiunea lor genuină și curată și a doua, respectul forului parlamentar, ca expresiunea suveranității popoarelor, care alcătuiesc țara.

Fără de aceste două principii mari și fundamentale, nu există sistem de guvernământ, politică de stat. Fără de constituționalism adevărat nu există parlament, sau invers, un parlament, care nu izvorește din constituționalism curat, nu e reprezentarea genuină a voinței politice a cetățenilor, este o ficțiune un simulacru de parlament, care poate să fie un mijloc pentru mascarea prepotenței partidelor, nu poate însă sluji de factor, care duce o țară întreagă în îndestulire, la cultură și la bunăstare.

Pildă întristătoare ne dau evenimentele politice, de sub ochii noștri, și cari ne țin pe noi și țara întreagă în frământare ne'ncetată, și în agitațiuni nesfârșite.

Numai libertatea alegerilor poate să conserve spiritul constituțional, curat și nepătat, iară în conceptul de libertate constituțională în stat, să cuprindă dreptul de vot electoral pe seama tuturor cetățenilor țării, cari cu sângele și cu avutul lor contribuie la susținerea statului, a țării.

Iată cum să ivește ideea sufragiului universal, din conceptul geniu al libertăților publice constituționale.

Activitatea deputaților noștri.

Reprezentanții programului nostru politic din parlament, au dezvoltat o activitate sistematică, ca să aprindă lumina deșteptării în toate inimile cetățenilor, ținând adunări electorale, în toate părțile locuite de români, în cari, mai ales deputații, au făcut un adevărat apostolat, propovăduind și cerând respectarea libertăților constituționale, la alegerile dietale, și poftind, pretinzând cu toată tăria sufragiul universal egal, secret și pe comune, ca din această instituțiune de drept public să iasă un parlament, care să fie expresiunea fidelă și nefalsificată a voinței politice a cetățenilor. Numai un astfel de parlament poate să re-

prezente țara, și poate să lucreze cu devotament, pentru binele obște al cetățenilor statului.

Din toate adunările aceste electorale, s'au trimis la cabinetul Maiestății Sale în Viena telegrame de protestare, în contra abuzurilor electorale, și de rugare omagială, ca să se îndure a dispune, ca să se pună în lucrare, cât de grabnic, legea cu sufragiul universal.

Comisiunea, ce veți binevoi a alege pentru cenzurarea acestui raport, să va pronunțe despre activitatea noastră în parlament și afară de parlament, în chestia votului obște precum și despre direcțiunea lucrării în viitor, până când să va realiza ideea despre sufragiul universal, secret, egal și pe comune.

Atacurile guvernului.

Guvernul coaliției văzând, că planurile sale destructive, în chestia militară, și în chestiile mari economice, de natură comună cu Austria, nu le poate realiza, în modul cum a vestit înainte de alegeri și precum a alarmat toată țara, pentru distragerea opiniunii publice, și pentru justificarea lor înaintea șovinismului, deșteptat de dânsii, dar mai ales de contele Apponyi, până la paroxism, vine acest contele, ca ministru al cultelor și al instrucțiunii publice, și prin nește alcătuirii de lege și de ordinațiuni ministeriale, atacă, ca prin atentat, însăși temelia și viața bisericeii și a școlii române.

Biserica o degradă la rolul rușinos de unealtă politică, cu sancțiunea, de a lua pânea de toate zilele, din gura clerului credincios, iară școala vrea să o prefacă de o unealtă simplă de maghiarizare, și îndemnându-o într'o direcție diametral opusă principiilor de creștere și de educațiune, împedecă înaintarea fiilor poporului nostru în cultura generală, în câștigarea cunoștințelor, necesare pentru progresul cultural al unui popor.

Toată lumea cultă, cu noi dimpreună s'a zguduit de indignațiune, la auzul acestor uneltiri nevrednice. Comitetul central electoral, în înțelegere cu deputații noștri naționali și-a plinit datorința, în cauza mare a apărării bisericeii și școlii naționale, în dieta țării, în întruniri, în adunări populare, protestând în contra încercărilor ministrului Apponyi.

Prelații noștri ne iau apărarea.

Făț de aceasta provocare temerară a numitului ministru, am văzut ridicându-se în unanimitate vrednică și impunătoare, pe Capii Bisericilor noastre naționale.

Reprezentanții, pe cari le-au înaintat în cauza aceasta în Alnaltul Tron, sunt dovezii istorice, și rămân ca monumente neperitoare, atât despre înalta înțelepciune a Arhierieilor preasfințiți, cât și despre bărbăteasca lor rezoluțiune, de a apăra drepturile Bisericilor noastre naționale.

E de însemnat, că aceste reprezentanții nici până astăzi n'au primit un răspuns în merit, ci în mod volnic s'a trecut peste argumentele nerăsturnate, ce se conțin în ele.

Sublimă și liniștitoare privese a fost, să vindem pe Capii venerabili ai bisericilor noastre în unire desăvârșită de simțeminte și de vederi, cu toată obștea credincioșilor, întru apărarea așezămintelor noastre bisericesti-naționale.

Năzuința tuturor fiilor buni ai bisericeii și poporului nostru trebuie să fie, că aceasta unire și harmonică conlucrare să se afirme și în viitor, între toate împrejurările vieții noastre publice!

Omagii morților noștri mari.

În decursul acestui ciclu parlamentar, poporul român a avut să îndure pierderi grele și dureroase.

Moartea nemiloasă a răpit pe mai mulți fii iluștri și iubii ai poporului român.

Așa în 1907 a reponat Vichentie cândva Babeș, fost prezident al comitetului central electoral, care ca deputat, publicist și academi-noastră cian și-a câștigat merite înasămnate pentru cauza națională.

I-a urmat iluștrul fiu al Bănatului Dr. Alexandru Mocioni de Foen, lăsând regrete unanime în inimile tuturor românilor, fiindcă toți au simțit pierderea ireparabilă a bărbatului savant, a politicianului de convingeri tari, a naționalistului hotărât, și a mecenatului turor întreprinderilor noastre culturale.

Tâmpea falnică s'a îmbrăcat și ea în jale, și cu dânsa noi toți, deplângând pe neînfrântul luptător, Dr. Aurel Murășan, celce cu peana și cu vorba, în toată viața sa, ca o straje neadormită a priveghiat la postul său.

A venit apoi vestea tristă din Lugoj, unde și-a închis ochii spre vecinica odihnă neuitatul nostru Coriolan Bredicean. Nemăngăiați am deplânge moartea lui, dacă trupina lovită de săcurea morții, n'ar fi lăsat odrasle pline de speranțe bune.

Abia ne-am recules din suferințele pentru aceasta pierdere, iată că vine ca fulgerul din senin, vestea, că eruditul și entuziaștul nostru bărbat, Dr. Augustin Bunea a răponat, care însă prin lucrările sale și prin pilda vieții, ca un caracter antic, nemuritor nume și a lăsat.

Și valurile Someșului ne-a adus jale, prin moartea iubitelui fiu al districtului, Gherasim Dom'de, care ca membru în comitet și fiu credincios întru toate, a fost iubit de toți.

Vrednic lucru este, să ne aducem aminte cu pietate și recunoștință, de fii iluștri ai neamului și arătând venerațiunea noastră față de memoria lor, prin sculare, să zicem:

„D-zeu să-i ierte!“

Toată asistența să scoală și un murmur de omagiu umple sala: „D-zeu să-i ierte!“ zic toți și țărani și își fac cruce.

Organizarea.

În viața și dezvoltarea activității noastre politice, mai ales în vederea alegerilor dietale, locul de căpetenie îl ocupă chestia organizării.

Noi, ca amicii libertăților constituționale, vom alege din nou comitet central-electoral, cu încrederea, să supravegheze și să conducă toată mișcarea și campania electorală.

E lucru firesc, onorată conferență electorală, că sufletul și esența ființei noastre politice este programul, pe lângă care ne grăpăm, și realizarea acestui program formează țânta, scopul activității în parlament, și afară de parlament.

Onorată conferență electorală! Programul nostru național, s'a dovedit a fi o temelie puternică pentru luptele noastre politice, este sinteza pretenziunilor, a postulatelor politice, ce le poate formula un neam, între date împregiurări și situațiuni politice.

Nime nu poate afirma, că programele politice sunt sau trebuie să fie intangibile, nestrămutate și staționare.

Nu! din contră, să modifice, și să completează, după cum cer vremile, în cari trăiește poporul.

Nu are însă nimenea dreptul, de a se atinge în mod arbitrar sau unilateral de program. Modificarea, schimbarea sau completarea programului trebuie să fie rezultatul unor studii adânci, a unor discuțiuni obiective, și trebuie să fie făcute prin forul competent, care nu poate fi altul, decât conferența generală electorală, în care se manifestă viciața politică a poporului român.

Lucrările Comisiunii de 40.

Comisiunea, pe care o esmiteți D-voastră va veni cu propunerea sa în această chestie importantă, în formă de proiect de rezoluțiune, și onorata conferență va aduce hotărârea, ce va crede de cuviință.

Aceasta hotărâre a conferenței generale electorale are să fie temelia și punctul de mănecare în activitatea noastră politică, și respectul acesta al programului, împreună cu năzuința spre realizarea lui, formează acea forță ce să numește solidaritate națională.

Veți afla deci a fi un lucru just și cel mai de dorit, ca să stăruim din toate puterile, ca aceasta solidaritate națională să se cultiveze din partea tuturor aderenților sinceri ai programului, și nici nu putem încheia în mod mai vrednic aceasta dare de seamă, decât cu aclamarea: solidarității naționale!

Venim acum cu rugarea, ca onor. conferență generală electorală să binevoiască:

1. a alege o comisiune de 40 pentru examinarea acestui raport;

2. să binevoiască a aduce concluze, pentru constatarea situațiunii politice, și cari să servească de directivă în campania electorală, ce ne stă înainte, precum și pentru activitatea politică, pe ciclul parlamentar, ce sa deschide.

După aceste avem onoarea a depune mandatul nostru în mâna conferenței generale electorale cu rugarea să binevoiască a alege un nou comitet central electoral, pentru conducerea mai departe a afacerilor.

Să trăiți la mulți ani!

Vorbirea părintelui Lucaciu a fost întreruptă de dese aplauze și la sfârșit falnicul nostru luptător a fost răsplătit cu nesfârșite ovaiți.

Continuarea Raportului despre adunare să află pe pagina 194 a foii.

Literatură și știință

Poezii din popor.

Culese din Beiu, de D. Luca, inv.

Frunză verde frunzuliță
 Ia-mă lele slnguliță
 Că te-oi slugi cu credință,
 Dimineața de-ascultare
 Și sara de desmerdare.

Nevastă sufletul meu
 Cându-i vedea curcubeu
 Roagăte lui Dzeu
 Să-te scape de cel rău
 De bărbatul nătărău.

Frunză verde frunzuliță
 Ce ne-om face mândruliță,
 Ne-am iubi, nu ne putem,
 Ne-am lăsa, nu ne-ndurăm,
 De luat suntem departe
 Ca și Cluju de Orade.

Cine trece pe uliță
 Trandafir și frunzuliță,
 Trandafir — bădițul meu
 Frunzuliță voi fi eu.

Fetelor drăguțelor
 Ce vă fac, de nu vă plac?
 Am cerut păhar de apă
 Și mi-ați dat gura de-odată,
 Am cerut păhar de vin
 Voi mi-ați dat gura deplin.

Mândră pân mică erai
 Gura ta mie mi-o dai,
 Dară de când te-ai mărit
 Gura la tin' s'a lesnit
 Și de când te-ai măritat
 Gura ta la toți ai dat.

Te cunosc mândră pe ochi
 Că-ți sta gândul tot la popi,
 Șterge-te mândră la gură
 Că popi-s la 'nvățătură,
 Șterge-te mândră la nas
 Că de popi tu ai rămas.

Du-te la dracu osindă
 Nu te mai uita'n oglindă,
 Că ori cât te vei uita
 Tot hădă vei rămânea.

Vai sărace fetele
 Mult își bat picioarele
 Să culeagă ciapa ciorii
 Să-și roșească obrăzorii,
 Potu-să tot rumeni
 Care-i hădă, hăd'a fi.

DEOCHIATĂ.*)

A gătit-o mama frumos, i-a pus cerceii
 cei noi, pe cari a dat mama mai un car de
 adrețe unui ovrei, i-a înconjurat de cinci ori
 gîtul alb ca de spumă cu mărgelile înșirate cu
 salbe, tot salba și mărgelaua; a încins-o cu o
 palmă în sus de mijloc cu rochia cea de nuntă,
 să se vadă cismele ei roșii ca jarul și ascu-
 țite, ascuțite.

E Duminecă și Dumineca vine Bujorel
 să o ducă la biserică. O mai duce de două
 ori și a treia oară o duce cu totul. I-e drag
 de Bujorel, că Bujorel e voinic și mândru.
 În horă el e mai isteț ca toți și văstra lui întrece
 pe toate văstrele din toată pălăriile. Un mu-
 șcat întreg de abia să ține supt șinorul roș și

*) Din cartea de poezii și romane, ce va apărea
 la curând în Tipografia „Foi Poporului”.

impletit cu fir. Și nește pantaloni de pânză,
 largi, vai dar largi is, să încapă o namilă de
 om în ei. Dar așa sunt ei croiți, căci pânză au
 muierile să căpтуșești cerul. I șade bine lui
 Bujorel lângă Nastasia, is făcuți par'că anume
 unul pentru altul și când ies din casă, mama
 i petrece până la poartă și-i mîncă cu ochii
 așa i-s de dragi: „Ptiu, să nu vă decchi, dar
 cum vă potriviiți unul cu altul”. — Freacă-te,
 mamă, o țăr cu mâna pe obraz, că prea ești
 palidă și să umblați în pace. Vă aștept
 la amiazi cu prânzul, am tăiat găina a pi-
 striță și am făcut-o teței cu o țăr de brean,
 un pahar, două de vinars și apoi mergeți
 la horă strigă bătrîna în urma lor ca să-i
 ajungă cu vorba.

„Bine-a fi mamă, bine, să nu fierbi tare
 găina, că azi vom sta mai mult la biserică,
 că au venit domni ai mari și pătrupopa și
 domnișorii dela oraș să sfințiască școala și
 vom merge și noi să vedem ce-o fi”.

„Că bine zici fată — grăi bătrîna lă-
 sătoare, veniți când veți putea, voi trage a oală
 dela foc”.

Și au plecat tinerii ținându-se de mână,
 mai mult fuga decât încet; le era tare să vadă
 slujba cea frumoasă ținută de trei preoți, să
 auză cîntînd pe domnișorii dela oraș și inima
 fetei i bătea cu cât să apropia mai mult de
 biserică. Dar dacă să va uita vre-unul la ea?
 Vai ce stă a grăi; doar e păcat să te uiți în
 biserică la alții, dar totuși dacă își va întoarce
 cine-va capul să o vadă, ea să uită în pămînt;
 ... ba nu ... ridică ochii și să uită
 spre altar. Au intrat în biserică. Bujorel a
 lăsat-o și a plecat înainte. A sărutat icoana
 și s'a așezat între oameni. Ea sta nemișcată,
 vai ce-i de lume din toate satele vecine și
 domnișorii căți is de mulți și toți cu părul
 mare și pieptănați cu cărare.

Unul a întors capul, s'a uitat la ea.
 Frumoasă fată, ah! ce mîndrețe de copilă;
 s'au întors mai mulți, mai toți... au văzut-o,
 o priviau lung... biata Nastasia s'a roșit,
 a plecat capul și-i venia să iasă din biserică.
 Corul a început să cînte și ea și-a venit în
 fire. S'a uitat la domnișorul cel care a vă-
 zut-o întâi. Il zăria dintr'o parte și-i putea
 desface graiul dintre celelalte. Ce frumos cînta,
 vai ce frumos cînta, își vin lacrimi când îl
 auzi și ce ochi frumoși avea când a văzut
 fata și părul lui, ce păr; Bujorel nu-i așa ca
 domnișorul. Bujorel are buzele prea mari și
 uite ce urât e tuns Bujorel. De s'ar mai uita
 odată la ea, e drăguț domnișorul și vrea să-l
 vadă încă odată bine; acum nu-i e rușine.

Ah! dar icoana, ea n'a sărutat icoana.
 Încet încet să apropie. Mersul ei e lin, legă-
 nat, ușor să apleacă, buzele ei aprinse să a-
 propie de sfînt și-i acopere picioarele reci.

Domnișorul e lângă dînsa; inima i bă-
 tea să-i spargă pieptul; oh! ce fecioară fru-
 moasă, par-că e fată de împărat. Ea să in-
 toarse, ochii lor să întîlnesc, el aiurează, e
 pierdut în zarea ochilor ei albaștrii: „Ești
 mândră, copilă, ah! cât ești de mândră!...”

Bătrîna Angheloia eșise de vre-o că-
 teva ori în pragul ușii și-a dat cu ochii ocol
 pe dealuri să-și zărească odraslele. De geaba,
 par'că ia îngropat cineva.

Lumea venia, Bujorel cu Nastasia n'aveau
 de gând. Tinerete, ce să le faci — își gîndea
 ea — mi-aduc aminte că acum, când mă mîna
 biata maica, Dumnezeu s'o odihnească... la
 apă, n'aveam chip să mai viu, baș că era
 urătușasta de Anghel, apoi să fi avut numai
 vorba lui Bujorel, eu îmi făceam casă lângă
 izvor. Tinerete, tinerete nu-ți ajunge luna cu

lumina și noaptea cu întunerecul, te mai aco-
 pere și alea tufe pe deal. Ce-ar mai da asta
 să mă mai vadă odată ca'n aceea vreme, e
 bătrîn, dar gîndesc, că m'ar mai prinde odată
 de mijloc, măcar că sunt zece ani de când
 numai mă sudue. Dar cine cînta așa frumos?

Din deal cobora încet o ceată de dom-
 nișori. Veniau la mama Angheloia, căci ia
 chemat Nastasia la masă.

Ea e logodită și mă-sa a fiert o găină,
 căci a auzit că vin domni ai mari dela oraș
 să sfințiască școala și de se va potrive să in-
 tre și la ei, ca oameni gazdă, vrea să-i ome-
 nească.

Cîntau domnișorii ca pe la ei pe acasă,
 unul cu fluierul și ceilalți își rupeau inima
 de jale:

Jelui-m'aș și n'am cui
 Jelui-m'aș codrului.

și se revărsa jalea pe dealuri și cădea pe sat,
 de lăcrimau bătrînele, iar fetele eșiau la poartă
 să se mire. Vai de mine, auzi că știu romă-
 nește domnișorii!...

— Dar cum să nu știm, că suntem doar
 români și neam de neamul nostru tot așa
 vorbia, răspundea mîndru al cu fluierul.

— Dar mama Angheloia unde șade?

— Aici maică, aici, iacă aci ne-a să-
 lăsluit sfîntul și bătrîna eși în poartă cu un
 ștergar alb dinainte și cu lingura în mîna.

— Placă în casă domnișorii... placă no,
 avem și noi câte ceva, cu ce ne-a dăruit al
 de sus și om face, ce om putea de rîndul
 gurii.

— Dar fata mea unde-ați lăsat-o? Ea
 nu vine?

— Oh! mămucă, ea vine mai încet, se
 vede că avea să-i spună ceva lui Bujorel, să
 n'o auzim noi, ... așa sunt tinerii? li-e frică
 și de moșoroaie, că le-o înțelege dragostea.

— Da bătrînul ăsta al nostru unde o
 fi să ne aducă ceva udătură, v'o fi sete dom-
 nișorii... măi Anghel, mai ești și tu în vi-
 leag, ia vezi ce oaspeți mîndrii ne veniră.

— Știu că n'o fi venit la tine să te
 vadă, roști bătrînul pe lângă țeava pipii, ce
 se hodinea într'un colț al gurii ziulica întreagă
 și deschizînd ușa, ridică niște cisme mari,
 mari să le treacă pragul.

— No, Dumnezeu vă alduiască domni-
 șori, dar mare cinste mi-a fost dat să am la
 bătrînețe.

— Placă ședeți! Tu boreasă, ia dă cu
 oala aia prin pimniță, de vezi s'a acrit varza
 și adu-o cu vîrf încoace.

Mama Angheloia luă urciorul din cui
 și coborî în pivniță și cât ai bate'n palmi
 era cu cana plină ochiu. Când e vorba să-ți
 cînstești neamul și din neam pe cei mai aleși,
 își dă românul și inima.

Au băut băeții, cum să bea la nuntă și
 beau, că era de unde și era și cine să le dea
 și bătrîna cu plăcinte în jurul lor.

Era o veselie mare și cîntau domnișorii
 de lăcrimau gazdele, iar vecinii cu mînilor
 în șold îi ascultau din uliță.

Intr'un târziu numai iată și Nastasia, un
 bujor de fată, isteată ca o căprioară... nește
 ochi... Doamne! Ce ochi. Te perdeai în lu-
 mina lor. Apoi niște buzișoare roși și umede
 ca fragile, să mori lângă ele, și să nu le dai
 pace. Iera supărată... avea ce avea, că n'avea
 liniște. Obrăzorii erau înflăcărați și nu cu-
 geta să-i se uite la nici unul. Dar ce le pasă
 lor! Fata-i mai frumoasă când e supărată.
 Hei, apoi ce năcaz mare-o fi avînd! Ia, o fi
 sărutat-o al flăcău mai puțin de cât iar fi
 trebuit. Nu-i nimica deseară încă-i vreme și
 în ciuda fetei s'au pus să cînte:

Mândro de dragostea noastră
Răsărit-au flori pe coastă,
Răsărit-au violele
De focul inimii mele,
Răsărit-au ghiociei
De dragul ochilor tăi.

Cântau toți, numai Caius nu cânta. Ori nu știa să cânte? Cum să nu știe, căci e din țara cântecelor și s'a născut ascultând doina. Nu cânta... ei, nu cânta... parcă-i stase graiul. Și-a pironit ochii pe fată... fața lui se descolora din ce în ce mai mult, picioarele nu-l mai țineau, buzele-i tremurau, tremura din tot corpul, ca prins de friguri.

Nu l-a băgat nimenea în seamă, doar inima fetei l-a înțeles. Ea vrea să-l aibă aproape, ea vrea să-i aline durerea. În colțul ascuns al tinzii nu era nimenea.

Fără să știe s'au întâlnit acolo.

— Nastasio!

Fata și-a plecat capul și-a început să tremure.

— Nastasio! Floare crescută în grădina de împărat! cuprină mândră, ridică-ți capul, ridică-ți ochii ăia blânzi, ridică-ți gura aia fermecată să le văd toate, să mă îmbăt uitându-mă la ele.

El i-a apucat capul între mâni a privit-o lung în față, când două lacrimi au alunecat din ochi pe obrazii ei aprinși.

— Domnișor! — și Caius i-a stins vorba cu un sărut fierbinte și apăsător.

*

S'au dus Domnișorii, satul rămăsese pustiu și liniștit ca mai înainte. Toată lumea cu rostul ei.

În casa lui badea Anghel e jale mare.

Nastasia fericirea zilelor lor de bătrânețe zăcea în pat. Ochii ei neliniștiți căutau ceva prin unghiurile casei. Figura ei îmbujorată altă dată se stinsese, era galbenă și trasă ca frunza codrului de toamnă.

Bătrâna își frământa mâinile în jurul patului:

— Deochiată... vai de mine... e deochiată.

— Ce te doare maică? Spune-mi ce te doare?

— Scumpa mamii și crinișorul mamii și bogăția mamii!

— Sărmana bătrână! Câtă jale e în inima ei. Suspinul o îneca și lacrimile-i curgeau șiroaie.

I-a descântat. Cărbunii stânși în apă au căzut toți la fund. „E deochiată! vai de mine e deochiată“.

I-a dat să guste de trei-ori din apă, a muiat degetul și i-a făcut cruce pe piept, pe frunte și pe mâni și aștepta în liniște minunea descântecului.

Fata zăcea nemișcată. Din când în când tresărea, țipa speriată și mamuca-i lua mâinile într'ale sale și le strângea la piept: „Draga mamii și odorul mamii!“

Trei zile s'a chinuit biata copilă. Trei zile lungi și trei nopți și mai lungi a veghiet-o sermana ei mamă și datu-i-a câte în lume să scape de dureri, dar toate erau zadarnice. Fata suferia, se chinuia, se bătea cu moartea. Mănuțele ei slăbite și le apăsa în partea stângă a pieptului. Aci o durea, aci o înțepa ceva, aci... aci la inimă-i buba și nimenea nu-și putea da seama, ce-i. Ce boală rea... Doamne, ce boală rea. Așa scurtă și cât de mult a schimbat pe biata fecioară. Fata aia frumoasă ca un măr și plină ca o cerasă, iară acum numai o arătare. Ochii ei stânși și fruntea senină mai arătau abia, abia urmele frumuseții.

A trecut și ziua asta și-a venit întunecul blăstămat și atât de greu bolnavilor,

Nastasia se frământa între perini.
Chinurile nopții s'au grămădit asupra ei să-i sfășie viața... Pe casă cânta ciovica...
Un țipet de groază s'a auzit deodată.
Bătrâna leșinase. Lumea multă adunată în jurul patului plângea cu hohot. Badea Anghel strângea cu putere la piept unica lui fericire apăsându-i o luminare în mână.

Doamnel rău a deochiat-o.

George Stoica.

Glume și snoave.

Povestea vorbii

de Anton Pann.

Primăvara 'ntăia oare rozele când înflorește
C'un fir mersel la 'mpăratul grădinaru 'mpărătesc
Care cu plăcere multă 'n mână sa cum l-a luat
Tot d'odată fără veste la un deget l-a 'nțepat,
Și 'ntăia sa plăcere ce asupra'i o avea
I s'a 'ntors în supărare, cu acel gust n'o privea:
Cum și cătră grădinarul zise: — Iată un cusur
Care n'ar fi cuviință ca să'l aibă un răsuri;
Tu cam te pricepi la multe măestrii grădinarăști,
Ș'astă roză ghimpi să'n aibă n'ai putea s'o altuiești?
— Ba, să poate, împărate, grădinarul a răspuns.
Și grădinarăria are câte un secret ascuns!
— Nu știu, împăratul zise, asta este treaba ta,
Fă-l ca să'i lipsească ghimpii și un dar vei căpăta.

Grădinarul dar se duse, puse 'ndată, altul.
Să se prinză și să crească 'ndestul se nevoi.
În sfârșit el cu secretu'i a văzut c'a izbutit
Și mergând la împăratul duce un fir înflorit,
Care 'n mână sa luându-l foarte bine 'i-a părut,
C'a putut să-l altuiască după cum a fost cerut,
Dar la nas când el îl duse, zise către grădinar:
— Ce fel? acum văz că n'are cel mai mic
[miros măcar?

Grădinarul îi răspunse: — Impărate, să trăești,
Orice lucru firea și schimbă când vei sta
[să-l altuiești,
Și nimic iar nu să poate ca să n'aibă vreun cusur,
Arbori, plante, flori și oameni, astfel și acest răsuri.
Care or ca 'ntăi să 'nghimpe și să fie cu miros,
Or nici un miros să n'aibă și să fie ne-ghimpos.
Fiecare poartă câte un răvaș în spate.
Pe al altuia îl vede și pe-al său nu'l vede.
Fiecare să ține mai cuminte decât altul.
Fiecăruia i să pare că copilul său e mai frumos,
[d'ar fi cât de urăcios. — Și
Ce e frumos poartă și ponos.
Fiecare trage spuză pe turta lui.
Lesne-a judeca pe altul. — Că
Nu te pricepi să împarți un pai la doi boi. — Și că
Cu ce dascăl lăcuiește

Așa carte-alcătuieste. — Așa e lumea asta:
Râde om de om și dracu de toți.
Dracu râde de porumbe negre și pe sine nu
[să vede.

Gura lumii numai pământul o astupă.
Fiecare să leagă unde 'l doare.

Staturi și socoteli comerciale.

De Petru P. Simțion.

I. Partea teoretică.

e) Calcularea facturilor.

(Urmare.)

Ca să ne putem face acum o idee despre calcularea unor mărfuri în cantitate mai mare, voi arăta câteva exemple, cum urmează.

Presupunem că mai mulți comercianți din jurul Sibiului se însoțesc și comandă un vagon de petrol (gaz de lampă) dela fabrica: „Mineralöl Raffinerie Actien-Gesellschaft“ din

Brașov și unul din ei, cel prin care s'a făcut comanda, primește următoarea

Factură
expediat prin calea ferată gara Sibiu

Sino	Nr.	Bucate	Numirea	Kilograme			Pretul	Suma	
				B.	Tara	Nec.		Cor.	Gl.
M. O.	59/139	76	petroleu I-a	13717	2710	11007	37.60	4138	65
R.	745/83	40	petr. Stand. W.	6996	1452	5544	38.60	2139	92
						16551	Cor.	6278	61
116 buc. Barele goale							à 10-	1160	—
Suma							Cor.	7438	61

Valuta per cassa în decurs de 30 zile cu 2% sconto.

Aceasta marfă a sosit la gara din Sibiu, și plătim cheltueli pentru transport și alte mărunțisuri Cor. 49.65.

De sine înțeles, calcularea o vom face per klgr., cum e și facturată marfa.

Cât se vine speșele per 100 klgr., dacă la 16551 klgr. sunt Cor. 49.65?

$49.65 : 16551 = 0.0030$ per 1 klgr. $\times 100 = 0.30$ fil. per 100 klgr.

Așadar ce ne costă petrolul acesta loco Sibiu?

Suma facturii, fără barele, căci acestea se înapoiază, e de Cor. 6278.61
adaogăm speșele de sus „ 49.65

La olaltă Cor. 6328.26

Prin urmare:

11007 klgr. petrol I-a
à Cor. 37.90 = Cor. 4171.65
(adecă Cor. 37.60 + 0.30 speșele = 37.90).

5544 klgr. Standard Witt
à Cor. 38.90 = „ 2156.61
(Cor. 38.60 + 0.30 fil. speșele = 38.90).

Cor. 6328.26

Alt exemplu, în valută străină (în bani străini), mai complicat.

În urma comanda ce am făcut, primim dela cunoscuta firmă din Franța, anume Dollfus-Mieg & Co din Mulhouse, următoarea

Factură
expediat cu posta în pachete à 5 klgr.

15	Klgr. ată de heclănit = 20 gr. Nr. 30 à fr. 12-	160	—
20	Klgr. ată de heclănit = 20 gr. Nr. 40/5 à fr. 13-	260	—
	franci	440	—
	8% rabat	35	20
	Suma franci	404	80

Valuta 30 zile cu 5% sconto

Sosind marfa plătim la postă pentru vamă, fracht și alte speșe mărunte în total Cor. 37.80.

Aici calculăm mai întâiu cât costă marfa în banii noștri, apoi adăogăm speșele. Cântăm cursul la bani și aflăm că un franc are 0.95 fileri.

Prin urmare:

Franci 180 \times 0.95 (cursul) =
171— cor., din care sumă subtragem:
13.68 „ 8% rabat

Cor. 157.32 : 15 (klgr.) = Cor. 10.488 per 1 klgr.

Franci 260 \times 0.95 (cursul) =
247— cor., din care sumă subtragem:
19.76 „ 8% rabat

Cor. 227.24 : 20 (klgr.) = Cor. 11.362 per 1 klgr.

adecă:
15 klo a Cor. 10.488 = Cor. 157.32
20 „ „ 11.362 = „ 227.24

35 klo Cor. 384.86
la care sumă adăogăm speș. „ 37.80

La olaltă Cor. 422.66

ne costă așadar marfa loco pravălia,

Să vedem acum ce ne costă în detalii?
La 33 kgr. sunt spese Cor. 37·80, să
vine la un chilo = Cor. 1·08 (37·80: 35 = 1·08).
Prețul după-cum vedem e facturat per
kgr. până când așa aceasta să vinde în mă-
runt cu ghemul.

Un ghem are 10 grame și sunt 10
gheme în o cutie = 200 grame cutia, × 5
cutii = 1 chilo, așadar:

1 kl. a c. 10·488 + 1·08 (spesele) = 11·568:5
(⁵ cutii la 1 chilo.) = Cor. 2·3136 o cutie

1 kl. a Cor. 11·362 + 1·08 (spesele) = 12·442:5
(cutii) = Cor. 2·4884 o cutie.

Prin urmare:

15 ko = 75 cutii a Cor. 2·3136 cutia = Cor. 173·52

20 „ = 100 „ „ „ 2·4884 „ = „ 248·84

Suma ca sus Cor. 422·36

însă acum prețul cu spese cu tot *per cutie*.

Prețul pentru vânzare l'am înscris pe
aceasta marfă respective cutie, după nume-
rația descrisă mai înainte (d. e. Domne ajută),
cum urmează:

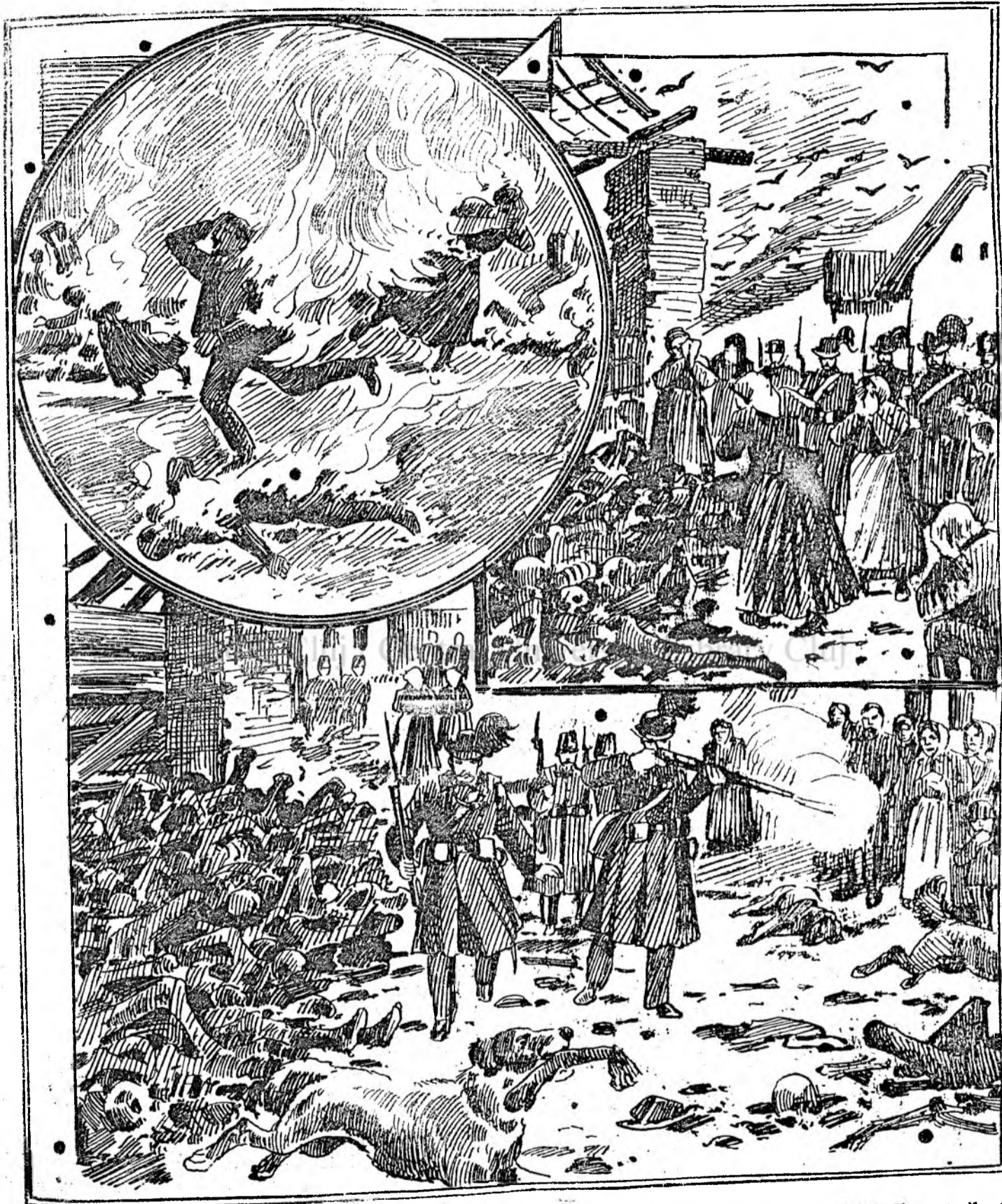
Cutie O. m. d. (2·31)

Cor. 2·80

ghemul 0.30 fileri.

(Cutia Cor. 2·80:10 (10 ghem e cu-
tie) = 0·28 un ghem; să scrie însă ceva mai
urcat prețul — pentru detalii adevă 30 fileri.)

Ingrozitoarea catastrofă din Ökörítő.

Am arătat la timp ce nenorocire îngrozitoare a căzut pe capul bieților săteni din Ökörítő din părțile Sătmăruș.
Dăm astăzi icoana acestei nemai pomenite catastrofe, care a înduioșat toate sufletele simțitoare.
Icoana dintâi înfățișează grozăvenia focului, cum cei puțini scăpați aleargă ca nebuni cuprinși de flăcări, pentru
a afla undeva mântuire.

În al doilea chip vin bătrânii și văduvele rămase să găsească în movila mare de oameni făcuți scrum, sufletele
dragi din ai lor, mistuite pe îngrozitorul incendiu. Dar ce să mai aleagă din amestecătura aceea de cenușă, care cu câteva
clipe mai înainte era o societate mare de flăcăi voinici și fete frumoase? Cei rămași în urmă își frâng numai mâinile și-și
zmulg părul de durere, căci tot ce au avut mai scump pe lume, nu e decât un pumn de scrum, fără viață. Icoana a treia
arată jandarmii sosiți la fața locului, pentru pază.

Câinii atrași de mirosul greșos al cârnii de om fript vin haite din toate părțile și se roped la ciolano și la stărvurile
nemistuite în întregime de foc, pentru a-și domoli foamea lor bestială. Ei nu țin seamă, că poate își mănâncă stăpânul, pe
care-l linguşia cu un cias mai înainte. Dobitoc și pace. Jandarmii nemai putându-i alunga îi împuşcă, pentru a scăp-
zumea de o vedenie atât de urâtă. — (Alte amănunte se mai descriu la rubrica: Noutăți.)

Ferește-ne Doamne, de o pacoste așa mare! Luați pildă oameni buni și feriți-vă de primejdie. Dați dracului crâmsă
blăstămată a jidanului, care a adus atâta jale și atâta durere asupra unor săteni în ziua de sfințele Paști!

Tot astfel urmăm cu înșămnaarea prețului de vânzare și la cealaltă parte.

Calcularea facturilor după-cum vedem din exemplul de sus, nu e așa ușoară, mai ales dacă sunt și mai multe și diferite articole și cu complicațiuni ca la factura de sus, comerciantul sau persoana încredințată cu calcularea facturilor, trebuie să fie cu mare băgare de samă, de oare-ce o sminteală cât de mică, mai ales la en gros, poate cauza mare pagubă, care nu se mai poate repara când marfa e vândută.

Sunt însă facturi, cele mai multe spre mângăiere, cari sunt ușor de calculat d. e. încă una:

Prin intervenția unui agent de aici, comandăm dela Triest

1 Bal de cafea santos

Neto 56 kigr. à Cor. 94 per kigr. = Cor. 52'64

Vama, fractul și alte

spese mărunte fac 50'96

Cor. 103'60

Spesele 50'96:56 = 0'91 per kigr.

Așadar: 56 kigr. a 1'85 (0'94 + 0'91) = C. 103'60

(Va urma).

Sfaturi economice.

Hrană bună pentru pui ne dă urzica cea mult urgisită și desprețuită de toți. Mai cu samă acidul formic, care-l conține planta aceea, are o înrăurire binefăcătoare asupra dezvoltării hoarelor tinere. Puilor, chiar și în săptămâna dintâi le putem da frunză de urzică, însă opărită, tăiată mărunț și mestecată cu alt nutreț moale. Hoarelor tinere, pe cari voim să le îngrășăm, să le dăm cel puțin odată pe zi urzici, fiindcă planta aceasta ajută mistuirea nutremântului. Tot așa e bine să dăm urzici și ouătoarelor, căci ouăle capătă un gust foarte plăcut.

Pentru a face găinile să ouă și iarna:

Păstrați în totdeauna puicele, cari ies primăvara, căci acestea își încep ouatul toamna. Îndepărtați găinile mai bătrâne de 3 ani, căci acestea nu mai ouă bine. Găinile dela 1—3 ani, dau foarte multe ouă. Pentruca găinile să ouă și iarna, țineți-le în cotețe călduroase și curate. În multe părți se fac cotețe de iarnă chiar în grajdul vitelor, însă li se face o ieșire și o despărțitură deosebită de a vitelor, în așa fel, ca să nu vină în atingere cu acestea ci numai căldura dela ele. Ca să li se îngândărească ouatul, să li se dea odată pe zi de mâncare, următorul amestec: Să se usuce bine tărâța de in într'un cuptor, după aceea să se toarne peste ele apă fiartă. A doua, la această zamă să se adauge cocă de făină, boabe de grâu și făină de ghindă, atât cât se va face un fel de terci. Cu chipul acesta vom avea în totdeauna ouă multe și proaspete iarna.

NOUTĂȚI

Un dar de o sută de mii.

Numai în povești să aude daruri d'astea împărătești. Și cu toate acestea darul de o sută de mii de coroane nu e poveste, e fapt împlinit și cei-ce au să se bucure pe urma lui este poporul nostru.

Mărinimosul donator este un Român, un frate de-al nostru, care încă trăiește supt jugul greu al cutropitorilor, în Basarabia orfană, răpusă supt crutul Rușilor barbari.

Vasile de Stroesco îi e numele, care va trebui să fie pomenit cu smerenie de gura noastră și a celor ce-or veni după noi. A muncit din greu și când a ajuns la o avere mare a căutat să ne aducă nouă, fraților săraci și sărăciți de alții mângăiere cu darul său împărătesc de o sută de mii de coroane.

Banii ti dă pentru „Fondul-Cultural“ din Blaj.

Vasile de Stroesco, trimite odată cu suma de zece mii de coroane la început, și următoarea scrisoare, care ne arată din belșug sufletul mare de Român al acestui falnic stălp al neamului nostru:

12/25 Martie 1910.

Davos Platz (Șvițera).

Onorată Administrațiune,

Am primit apelul Dumneavoastră către Românii greco-catolici, prin care îi invitați să participe la înființarea Fondului Cultural al Archiepiscopiei gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Ar trebui ca Dumneavoastră să faceți apel la toți românii fără distincțiune de confesiunea lor. Spre fericirea noastră, diferența de confesiune nu ne desbină pe noi neamul românesc, deși aparținând la două confesiuni în aspirațiunile lui naționale rămâne unit și nedivizat. Unitatea asta provine din sentimentul național puternic al tuturor și în mare parte datorază demnității clerului de ambele confesiuni. Deși nu sunt de confesiunea gr.-cat. unită, dar fiindcă Românii de amândouă confesiuni trăesc între dânșii ca adevărați creștini și prin urmare ca frații, ca răspuns la apelul D-voastre subscriu în folosul fondului cultural gr.-cat. suma de 100.000 (una sută mii) coroane, din care bani 10.000 coroane, vă trimit prin mandat postal acum, iar restul de 90 000 coroane Vă voi trimite până la toamnă, cel târziu până la 1 Decembrie a. c.

Binevoii a primi considerațiunile mele cele mai distinse.

(ss) Vasile de Stroesco.

In fața acestor rânduri pline de o sfântă căldură, noi nu putem decât să rugăm Cerul, să-i dăruiască zile multe și bune, pentru a să bucura de faptele sale nobile, ale căror urme, datori suntem noi Românii, de a-i le arăta, până când D-zeu sfântul îi va ținea încă zilele.

Fapta aceasta mare să vă dea curaj fraților la pilde mari, să vă întărească nădejdea în puterile de viață ale neamului nostru și să planteze în inimile voastre dragostea de limbă, de cultură și datinile noastre românești, care ne vor scăpa de pieire și ne vor călăuzi spre biruință.

Tot Românul de bine să înalțe rugă la Cer, pentru fericirea unui suflet nobil, cum e al fratelui nostru băsărăbean Vasile de Stroesco.

D-zeu să-l fie într'u mulți ani!

Din testamentul unui sătean vrednic. Iacob Ursuțu din Târgșiori a fost unul dintre sătenii aceia cumiți și harnici, cari fac fală neamului nostru. Pe patul de moarte și-a chemat neamurile și vecinii în jurul patului și le-a spus cu limbă de moarte următoarele vorbe calde:

„Mă simțesc foarte greu bolnav și fiind clipele numărare aș vrea să vă spun ce-mi zace la suflet. Mă întorc dar către voi, iubiți frați, și vă rog din toată inima să vă dați mâna unul la altul și să vă luptați pentru a scăpa de robia dușmanului, să trăiți și voi odată fără griji și fără apăsare.

Noi Românii n'am fost nici-odată neam de învrăjbire; am fost cel mai blând popor și de aceea am fi vrednici să avem o soarte mai bună și mai omenească.

Cu acestea mă întorc către onorata Redacție a „Foi Poporului“ pentru a-mi lua ultimul rămas bun și ai mulțami, că ani nemărași mi-a trimis „Foaia Poporului“, de mi-a îndulcit zilele și suferințele în durerosul meu pat. Și în urmă aducându-mi aminte și de ceialalți iubiți frați abonați, cu care iară de zece de ani am purtat foaia și am primit-o cu drag la sufletul nostru, îmi i-au și dela ei cu multă durere în inimă ultimul rămas bun“.

Fie-i țărâna ușoară și Dumnezeu să-l hodinească în pace pe Românul ăsta vrednic.

Nu-ți bate joc de credință. În Sâmbăta Paștilor să ținea slujba Invierii în orașul Lemberg la șase ceasuri după amiază, cum e obiceiul la catolici. Doi ofțeri dela dragoni îmbrăcați în țivil căscău și ei acolo gura. Când a trecut preotul cu procesiunea pe lângă ei, dragonii își dau coate și radeau, rămânând cu palăriile pe cap.

Un preot s'a dus la ei și le-a spus să-și ia palăriile când trece cu procesiunea.

Unul dintre ofțeri nici una nici două i-a lipit popii o palmă. Când au văzut credincioșii una ca asta, să omoare pe ofțeri, nu altceva. S'au repezit la ei și i-au lovit cu ce aveau în mână până când a venit poliția de i-a scăpat.

Adecă i-a scăpat de moarte, dar i-a înfundat în temniță până li-o face judecată, pentru batjocura religiei și a credinței.

Jalea din Ökörítő. Mare e jalea înă și acum în comuna Ökörítő și în cele din împrejurime din părțile Sătmărene. Lume din cele mai îndepărtate ținuturi a alergat la fața locului, pentru a vedea marea nenorocire, ce a căzut pe capul bietilor oameni.

Morții au trecut de trei sute. Partea cea mai mare au fost îngropați într'o groapă mare, unul lângă altul, fără cociug, de oare-ce nu să mai cunoștea, că cine-s, fiind numai scrum. Cei ce au fost recunoscuți pe câte-o rămășiță de haină ori pe cisme au fost duși acasă de ai lor, dacă a mai rămas cineva în casă ne ars. Clopotele dela biserici sună de dimineața până seara într'una.

Cei scăpați din șură încă n'au scăpat cu viață, căci rănile lor erau atât de grave, încât nu peste mult au trebuit să-și dea sufletul, în cele mai grozave chinuri. Să zice că în durerile lor mulți s'au aruncat în fântâni, atât de mult suferiau. Acum să caută fântânile să nu fie morți prin ele.

De doisprezece ani n'a murit atâta lume în Ökörítő, câte a pustiit într'o clipă focal din șura jidanului.

Câțiva părinți rămași singuri în lume au înnebunit de durerea de a-și fi pierdut ce au avut mai drag pe lume.

Așa un bătrân ai cărui fecior și fată tinăra s'au pierdut în flacări și-au pierdut mințile. De asemenea o mamă, care s'a văzut singură pe lume fără bărbat și fără copii.

Cei pușini, care au scăpat povestesc cu groază de pățaniile lor. Așa o fată tânără care a reușit să scape povestește următoarele:

„Când am văzut că șura arde, am năvălit și eu înspre mulțime, urcându-mă peste trupurile căzute. Când am ajuns în vârful gramezii, am simțit cum un trup greu mi-se lasă pe spate. Era un bărbat care venise după mine. Și am simțit deodată cum trupul acesta începe a să topi și lunecă la vale. Nu mai știu apoi cum am ajuns afară“.

Un plugar cu numele Frácskó Aron povestește:

„M'am dus la petrecere cu nevasta mea, cu fata și bărbatul ei. Abia începuse petrecerea, când de odată se aud strigăte de foc și țipete: fugiți că ne prăpădim cu toții. Eu și câțiva alții am năvălit înspre una din porți. Când am ajuns acolo eram poate vre-o 200 de inși. Cu sfortări supraomenești am reușit să scoatem poarta din țâțâni, dar scoțându-o a căzut cu noi cu tot. Abia am putut să mă ridic în picioare. M'am întors și am tras din mulțime vre-o 15 bărbați și femei. Am căutat să-mi scap nevasta și fata, cari strigau să le scap.

Înzădar am încercat să ajung până la ele, cu groază am văzut cum cad și sunt călcate în picioare. Inzadar am țipat, rugând oamenii să-și dea drumul unii altora, toți își pierduseră mințile“.

Altul Varga György, un fecior de 21 de ani spune:

„În petrecere am jucat cu fata văduvei Konez Piroška. Odată numai, cum priveșc înspre grinzi, văd că un lampion s'a aprins. Am strigat celor din jurul meu să zmulgă lampionul și să-l stingă. Lumea își pierduse însă capul și năvălia înspre ușă, căzând acolo unii peste alții. Eu rămăseseam în urmă și țineam fata de mână, chemându-o să grăbim spre eșire. Ea se zmulse de lângă mine și o văzui căzând după câțiva pași. Am voit să-i sar într'ajutor, dar era prea târziu. Sute de inși năvăliseră peste trupul ei, luându-mă în mijlocul lor, într'o strângere nebună. Abia mai vedeam de fum. Cu o ultimă sfortare am reușit să mă ridic de-asupra celor căzuți și să mă târăi înspre poartă, unde alții m'au prins și tras afară“.

Din toate părțile vin ajutoare pentru nenorociții din Ökörítő.

Orașul Viena a dat zece mii de coroane.

Stiri din redacție. Numărul de pe săptămâna aceasta l'am lăsat să apară cu două zile mai înainte ca de obicei, având în considerație pe de-o parte sărbătoarea de naștere, pe de altă parte fiind a arăta cetățenilor noștri rezultatul marelui adunării naționale de Marți în 5 Aprilie cât mai în grabă.

Concertul D-soarei Cella Delavrancea. Astăzi, Mercuri, la 8 ore, se va ține în sala „Gesellschaftshaus“ concertul dat de doamna noastră pianistă, d-soara Cella Delavrancea, cu următorul program: 1. J. S. Bach: Chromatische Fantasie und Fuge. 2. a) Fr. Chopin: Sonate C-moll, op. 35: a) Allegro, b) Scherzo, c) Marsch funebre, d) Finale presto. b) Fr. Chopin: Nocturno Nr. 18. 3. R. Schumann: Symphonische Etuden, op. 13. 4. N. Philip: Phalènes. 5. a) G. Enescu: Pavana. b) G. Fauré: Impromptu Nr. 3. c) Fr. Liszt: Legenda „Der heilige Franz von Paula über die Wogen schreitend“.

Necrolog. Drăgălașul ingeraș, mângâierea sufletescă a încercaților părinți, fiica Dlui Dr. Suciș și soția sa, a închis ochii pentru vecie, când abia putea să rostească cu graiul ei dulcele cuvinte de mamă și de tată. Din partea familiei primim următorul dureros necrolog: Subscriși cu inima frântă de durere anunțăm tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcutilor, că iubita și în veci neuitata noastră fiică, soră și nepoată Valeria Maria după un morb scurt și plin de suferințe, a trecut la cele vecinice azi, 4 Aprilie n. a. c., la orele 6 de dimineață, fiind în vârstă de 9 luni. Inmormântarea scumpei defuncte se va face după ritul bisericeii gr.-or. române în 5 Aprilie n. a. c., la 5 ore d. a. Arad, la 4 Aprilie n. 1910. Dormi în pace ingerașul nostru! Maria Stanila, bunică. Maria Suciș n. Roșca, Dr. Ioan Suciș, părinți. Viorel Iordache Suciș, Eugen Ionel Suciș, frați. Meletiu Suciș, buic. Iordache Roșca, bunic. Trimitem înristaților părinți sincerile noastre condolențe.

Din lanțul durerilor noastre. „Gazeta Transilvaniei“ i-se scrie: În 22 Martie n. c. au fost citați și totodată deținuți la tribunalul din Zălau 14 țărani români din comuna Someș-Odorhei, în frunte cu vrednicii conducători protopopul Gavril Cherebec și preotul din comuna Ovári Pompiliu Tamaș. Cei citați au fost condamnați la temniță, unii la 1 lună, alții la 21 de zile, iar alții la 8 zile deja de pe timpul faimoaselor alegeri din Cehul Silvaniei, pentru agitație împotriva națiunii maghiare. Condamnații au apelat la timpul său la curtea de casație, cerându-și achitarea, dar au fost respinși.

În 22 a. l. c. pe ora 1/9 a. m. au fost citați cei condamnați pentru a li-se publica sentința. S-au prezentat punctual, însă la tribunal luând la pertractare alte cauze bagatele i-au ținut în așteptare până la orele 5 p. m. singur numai pentru citirea scurtă a unei sentințe. După publicarea sentinței condamnații au fost deținuți și și-au început pedeapsa.

O sută de mii de coroane furate. Casierul comunei Erzsébetfalva de lângă Budapesta Kollák György și-a făcut coada colac și a fugit cu o sută de mii de coroane din banii satului. La 25 Martie a plecat și de atunci nu i-s'a mai dat de urmă.

Hoțul e în etate de 30 de ani, vorbește ungurește și ceva nemțește, e de statură mijlocie, față rasă, rotundă și roșie, cu mustața eunsă părul negru, e scurt la vedere și lung la degete și poartă ochelari.

Poliția a luat măsuri să-l pringă, să se poată însă, ea Kollák să mănânce încă mulți colaci, până când o ajunge la coca din pușcărie.

Ciocnirea de trenuri. Marți noaptea din săptămâna trecută s'a produs în Mülheim pe Rin, o groaznică ciocnire de trenuri.

Trenul de lux 174, a ajuns din urmă un tren militar. Ciocnirea a fost grozavă. Cinci vagoane ale trenului militar au fost sfărâmate și întreg trenul au fost răsturnat. Trenul de lux a suferit numai mici stricăciuni. În apropierea stațiunii, unde s'a întâmplat catastrofa, s'au aflat până acum 20 de morți, între cari 8 soldați. Afară de aceea sunt 13 inși greu răniți, iar vre-o 80 mai ușor. Partea cea mai mare în răniților a fost transportată cu un tren de salvare la Köln unde a fost instalați

în spitale. Ministrul de comunicație Breitenbach, care din întâmplare se afla chiar acolo, s'a prezentat la fața locului.

După cum se spune, provocatorul catastrofei e mașinistul.

Fetiță arsă din lipsa de îngrijire. Din Năoiu ni-se scrie, că economul Ioan Aluș s'a dus de acasă dimpreună cu soția, lăsând o copilă în vârstă de 5 ani singură în casă. Copila s'a pus să șadă lângă foc, unde în curând i-s'au aprins hainele. În spaima ei fetița a ieșit afară și la strigătele ei au venit vecinii, cari i-au rupt hainele, ce ardeau pe ea. În urma arsurilor copilă a murit după câteva ceasuri. Intorcându-se bărbatul acasă s'a pus în năcazul lui și și-a bătut nevasta, zicând că ea ar fi de vină. Acum zace și ea greu bolnavă. — Iată unde duce negrija!

Un bărbat cu douăzeci și cinci de neveste. Din New-York vine știrea, că acolo a fost judecat la nouă ani de temniță grea jidovul Artur Zimmermann, pentru jurământ strâmb. Astă toamnă jidovul s'a însurat și cu prilejul asta a trebuit să depună jurământ, că e june. Când colo ce să vezi? S'a aflat, că Zimmermann încă în 1872 avea 19 copii dela patru mueri. În 1875 s'a însurat în Germania de unsprezece ori și din căsătoriile acestea a avut șapte copii. În 1876 s'a dus în America și acolo până în 1909 s'a însurat de douăsprezece ori, având și din aceste căsătorii treisprezece copii.

Toate nevestele înșelate au fost nemțoaice.

Un om cu nevasta rea ar fi zis, când a aflat de judecata asta: „D'apoi că destulă pedeapsă a fost pe capul lui douăzeci și cinci de mueri. Eu am numai una și de-abia o duc cu ea“.

Americani răniți într-o moșee. Câțiva turiști (călători) americani au vizitat în zilele acestea o biserică turcească din Ierusalim, conduși de servitorul dela Consulatul american. Au pățit-o însă, căci în moșee turcească nu e ertat să între încălțați, cum au intrat ei și nu să poate face larmă, cum au făcut americanii.

Un preacucernic pelerin turec din Afganistan s'a năcăjit foarte, văzând „obraznicia“ străinilor, cari intră cu ghețele încălțate în moșee, vorbesc acolo tare și fac chiar reproducții fotografice. Mohamedanul a început să se certe cu „cavasul“, la urmă s'au amestecat și americanii în vorbă. Atunci mohamedanul scoase revolverul și trase patru focuri asupra turiștilor. Un glonte scoase ochiul la una din damele americane, un alt glonte răni pe altă damă la picior. Amândouă au fost transportate la spital, mohamedanul a fost arestat.

Înainte de judecată a declarat că nu-i pare rău de ce a făcut, căci altceva nu merită oameni, cari nesfințesc astfel de locuri.

In preajma alegerilor

ce ne stau înainte, cum și cu considerare la stările politice destul de grele, prin care trece țara noastră, e de lipsă ca

fiecare Român vrednic

și cu trageră de inimă pentru națiunea lui să și tragă bine sama cui va da votul. Pentru ca să fie bine informat asupra stărilor noastre fiecare din Românașii noștri să

aboneze „Foaia Poporului“

care este cea mai veche foaie populară și anume întocmită pentru trebuințele poporului nostru. — Apropiindu-se alegerile vom primi în anul acesta abonamente (socotite pe 6 luni, 9 luni și un an de zile de acum înainte) cu începutul fiecărei luni.

Prețul Abonamentului:

Pe un an Cor. 4-40
Pe trei pătrare de an „ 3-30
Pe o jumătate de an „ 2-20
Pentru țări străine pe an „ 11-—

Numeri de probă

trimitem la cerere ori cui și rugăm pe abonații noștri de peste tot locul ca să lățească foaia între cunoșcutilor sau să ne trimită adresele celor ce ar dori să aboneze foaia. Inmulțindu-se abonații vom putea face și foaia tot mai bună și mai bogată.

Banca de asigurare „Transsylvania“.

Duminecă în 3 l. c. la 11 ore a. m. și-a ținut banca de asigurare mutuală „Transsylvania“ adunarea generală ordinară în sala de ședințe a comunității orașenești sub conducerea prezidentului Dr. Wilhelm Bruckner.

Din al 42-lea raport de gestiune luat de adunarea generală la cunoștință se constată, că anul trecut de afaceri a fost favorabil.

În secțiunea asigurărilor de foc premiile s'au urcat dela cor. 370,077-08 la cor. 399,381-64, valorile asigurate dela cor. 104,898,362 — la cor. 112,045,412 —. Pagube de incendiu au fost cu 51 mai puține decât în anul premergător. Nrul lor au fost de 256 față de anul premergător de 307. Sumele de despăgubire de cor. 135,733-70 sunt cu 75,836-98 mai mici decât în anul 1908 în care s'au licuidat cor. 211,570-68. Rezerva primelor s'a urcat cu 40% și apare deci în bilanțul pro 1910 cu cor. 100,689-64. După achitarea intereselor la titlii fondului de întemeiere de cor. 5-4%, contul secției pentru asigurări de foc se încheie cu un excedent de cor. 5839-82.

Asemenea și în secția asigurărilor pe viață se constată un spor și anume: S'au liberat polițe nouă 655 pentru un capital de cor. 1.327,000 —. Prin decesuri și lipsă de achitarea premiilor au scăzut la 541 polițe pentru cor. 1.000.413 —. Cu finea anului 1909 au rămas în valoare 10,076 polițe cu un capital de cor. 10,847-132 —. Pentru cazuri de decesuri sau solvit în decursul anului cor. 158,697-31 cu cor. 19,536-84 mai puțin decât în anul premergător.

Față cu 9705 polițe din anul trecut rezultă o creștere de 371 polițe. Asemenea și primele arată o urcare dela cor. 423,066-08 la cor. 433,324-05. În același timp venitele de interese și chirii au fost în ambele secțiuni de cor. 76,390-34 arătând un spor de cor. 2313-13 față de anul trecut. Pentru asigurări cu termen fix și de dotă au ajuns la scadență cor. 102,055 —. Rezerva primelor s'a urcat la cor. 1.467,976-57. După achitarea intereselor la titlii fondului de întemeiere de cor. 5-4%, contul secției asigurărilor pe viață se încheie cu un excedent de cor. 6313-52.

Fondul general și fondurile de garanță sau înmulțit prin cumpărări de efecte cu cor. 85,073 — dela cor. 472,125 — la cor. 557,198 —.

Pentru a rezista perderilor de curs s'a fondat un fond de rezervă pentru perderi de curs de cor. 5,000 — deocamdată. Pentru împrumuturi pe polițe de asigurare s'au solvit cor. 61,858 — din cari cor. 50,580-25 s'au rescumpărat parte din ele prin expirarea asigurărilor respective. Prin urmare s'au urcat cu cor. 11,277-75 dela cor. 365,557-54 la cor. 376,835-29.

Contabilul-șef al „Albinei“ dl Iosif Lissai raportează în numele comitetului de supraveghiere, că registrele și conturile institutului au fost găsite în ordine și în conglăuire cu direcțiunea, propune a să dota fondurile de garanță etc.

La punctul 3 al ordinii de zi au fost realeși membrii consiliului direcțional dl Dr. Wilhelm Bruckner, avocat și deputat în cameră și dl Iuliu de Bardossy, inspector regde școale în pensiune, ca membru nou a fost ales dl Aron Lupean, oficial mil. sup. mai departe s'a reales comitetul de supraveghiere: dl Dr. A. Böck, fisc. comitatens, dl Iosif Lissai, contabil șef al „Albinei“ și dl Adolf Fonn, fabricant; ca suplenți: dl Simon Schmidt, privatier și dl Gustav Meltzer, fabricant.

Parcezuându-se la sortarea alor 8 obligațiuni — prin domni Dr. L. Kirchgatter și M. Oapezius, ca verificatori — sau tras la sorți Nr. 664, 422, 61, 1124, 1388, 1963, 2149 și 2753.

După acestea fiind terminată ordinea de zi, prezidentul încheie adunarea, care a decurs în cea mai bună ordine.

Continuarea Raportului despre Adunarea neamului de pe pag. 188 a foii

După vorbirea părintelui Lucaciu, Dl Vlad face propunerea, de a să alege dintre delegați 40 de membrii pentru comisia, care are să stabilizească programul de lucru al conferinței.

Să aleg în comisiune foștii deputați și ceilalți din membrii delegați, care trec în consfătuiri, amânându-să ședința pe după amiazi.

Publicul, care ascultase cu evlavie cuvintele de îmbărbătare ale fruntașilor noștrii iubiți s'a împrăștiat în liniște așteptând în suflet cu multă nerăbdare continuarea conferinței.

Primarul orașului dl G. Dörr, care a asistat din partea autorităților, încă ne-a lăsat să râsuflăm o lecură liberi, după-ce s'a îngrijit să apere siguranța statului prin câteva observări, făcute în decursul vorbirii părintelui Lucaciu.

Ședința de după amiazi.

Încă dela ceasurile trei au început să curgă spre „Gesellschaftshaus“ râurile de public românesc, cu toată că ședința era anunțată numai la orele patru.

La patru ceasuri i-și face apariția în sală biroul în frunte cu veneratul nostru președinte badea George Pop de Băsești.

Publicul din depărtări și vrednicii noștri țărani din jurul Sibiului i-au salutată cu o ploaie de aplauze, arătând prin aceasta încrederea neclintită, ce o au în harnicii noștri fruntași.

Vorbirea

Dlui Dr. Tripon.

Cel dintâi, care ia cuvântul după deschiderea ședinței este Dl Dr. Tripon, care în nesfârșita-i dragoste de neam, și în mândria, ce o simte în fața stegarilor noștri din parlament, *lovii dar nebruiți*, i-și ridică glasul lui de preamărire, călăuzit de gândurile noastre bune și de nefățărta și marea noastră iubire față de cei preamăriți, iubire căreia din când în când trebuia să-i dăm sunet prin izbucnirile noastre de aplauze.

În fuga condeiului abia am putut prinde câteva crâmpete din frumoasa cuvântare a Dlui Dr. Tripon.

„În epoca trecută de lupte parlamentare — începe Dl Tripon, — am văzut cum o mână de oameni, au ținut piept celor mai îndrăznețe asalturi ale dușmanului, care voia să închege într-o clipă sângele în vinele neamului nostru. Aceasta mână de oameni erau *apostolii neamului nostru*, deputații noștri, care și-au lăsat acasă treburi și interese, și au plecat în apostolat, căutând prin luptele lor electorale să treziască marea mulțime a obștei românești la conștiința națională, la datorința de a-și apăra moștenirea strămoșiască, cultura, graiul și datinile sale. Acești apostoli ai neamului au fost sabia scoasă a drepturilor noastre. Din inimile lor au scos puteri pentru inimile noastre. Dacă vom sta să cercetăm luptele purtate de acești falnici stejari în ultimii cincini ani de zile abia vom ști prețui curajul, și abnegațiunea cu care au căutat să asigure drepturile neștirbite ale neamului nostru. Jerfa, lumina și puterea lor de muncă ne îndeamnă să ne plecăm capetele înaintea lor... (ovații nesfârșite!)... și să le aducem prinosul deosebitelor noastre mulțumiri. (Strigăte îndelungate de: Să trăiască!)

O dorință mai avem, un dor le mai spunem, că focul cu care au muncit să-l aprinză din nou și să desfășure iarăși steagul luptelor noastre în viitor, supt care tot românul de bine va ști să alerge cu dragoste nețărnică! (Ovații entuziaste!)

Vorbitorul cetește apoi punctul al 8-lea din *moșionea* pe care o dăm mai la vale, care să primește cu o nespusă însuflețire.

Președintele Dl George Pop de Băsești trece la ordinea de zi și dă cuvântul referențului comisiunii de 40, dlui Dr. Iuliu Maniu.

Vorbirea

Dlui Dr. Iuliu Maniu

fost deputat al Vințului.

Cu seninătatea aceea a omului conștient de pașii ce are să-i întreprindă, cu mândria, ce i-o dă superioritatea inteligenței, geniul atât de cruțător în dărnicia farmecelor sale, nepătrunse de alții, frumos la înfățișare și dulce la grai, așa l'am văzut pe dl Dr. Iuliu Maniu ori unde m'a purtat norocul, să dau de dânsul.

Apariția lui e o adevărată desfătare a ochiului și a inimei, iar cuvântul lui însușește e ca o vrajă, ca o schintee, dumnezeiască, care aprinde inimile tuturor, acolo unde e vorba de interesele și aspirațiunile mari ale neamului nostru.

Dacă adunarea de Marți n'ar fi făcut nimic altceva, decât să lase pe Dl Maniu să se înfățișeze înaintea publicului, singură înfățișarea aceasta ar fi fost de ajuns, ca să oțelească cu o nemai pomenită înflăcărare inimile tuturor.

Rar s'a văzut om politic, la toate popoarele, care să fie îmbrățișat cu atâta căldură sinceră și nefățărta, cu atâta dragoste plină de o deosebită demnitate, ca acest fiu ideal al Blajului, ca această mândrie a neamului nostru. Primirea ce i-s'a făcut de marea mulțime de oameni dela adunare a fost atât de entuziastă, încât te înduioșă până la lacrimi.

Mulți, foarte mulți din public se vedeau, cum își usucă cu colțul năframei o lacrimă scăpată, care nu era altceva decât cea mai mică răsplată ce o puteam oferi, celui mai mare luptător al drepturilor noastre călcaie în picioare, celui mai îndrăzneț paznic al visurilor noastre de aur.

Plângeam în inima noastră, că nu ni-se dă îngăduire nici de a ne putea preamări după cuviință odraslele cu adevărat mari ale neamului nostru.

Minute întregi țărani nu mai încetau de a saluta pe dl Maniu, ca pe un al doilea mântuitor al lor. Ovațiile nu mai aveau sfârșit; strigătele de: Să trăiască! umpleau văzduhul.

De abia într'un târziu să liniștește lumea și neîntrecutul măestru al graiului strămoșesc începe să ne cumințească cu povețele sale, ce curgeau din belșug.

Oricât de mult m'aș încerca să dau măcar o slabă iconă a celor vorbite de acest „Gură de aur“ al nostru, n'aș putea izbuti. În cele ce urmează, redau numai o palidă schiță, fără legături, a înțelepciunilor sale prinse în grabă:

— Adânc mișcat de primirea cu care mă onorați — așa începe vorbitorul — nu pot decât să dau expresie celor mai calde sentimente, ce mă stăpânesc în aceste momente și să zic, că mulțămirea Domniilor voastre și încrederea ce ni-o arătați ne vor sluji de cel mai înflăcărat îndemn pentru luptele noastre viitoare, menite să dea poporului nostru drepturile, de care el e despoiat și fericirea, ce i-se cuvine. În numele comisiunii de 40, care m'a însărcinat cu raportarea lucrărilor sale, vin să desfășor înaintea Domniilor voastre aceasta activitate. Comisiunea a luat în considerare în lucrările sale exigențele mari ale neamului și a căutat să le scoată la iveală, cu toată situația politică grea de astăzi. Ea a aflat, că cea mai principală cerință a neamului nostru este fără îndoială *libertatea națională*. Nu e nici o libertate aceea, care nu este națională.

Fiecare individ are lipsă să se desvoalte liber, fiecare popor are nevoie de a-și plămădi liber acțiunea sa de dezvoltare. Misiunea partidului național român este deci, de a câștiga pe seama poporului nostru aceasta libertate.

Înaintașii să ne serviască de pildă.

Înaintașii noștri ne-au dat cele mai frumoase pilde, despre modul, cum avem să luptăm, pentru a ne câștiga libertatea.

Cei mai mari au fost generația, care ne-a premers nouă. Aceasta generație a știut să prețuiască marele adevăr, care zice: *Simbolul cel mai mare al fericirii unui neam este libertatea națională cu toate atributele ei*. Avem lipsă deci de o dezvoltare liberă a ființei noastre, a limbei și a datinilor noastre strămoșești.

Cum stă țara și poporul.

Trecem acum la trista stare în care se află țara aceasta nenorocită și poporul nostru.

Dacă vom răsfoi istoria politică a neamului nostru, vom da de cuvintele dureroase ale unor harnici fruntași, cari ziceau la 1892, când ființa noastră în stat ajunsese iarăși într-o grea cumpănă, că: „*Poporul poartă toate sarcinile, și să află într-o stare despoiată de ori-ce drepturi*. (Așa e, durere, așa e!)

Situația aceasta este și astăzi. Îmbunătățirea stării noastre a fost o vecinică pretențiune a tuturor fruntașilor noștri față de toate guvernele, cari ne-au ascultat cu ureche, lăsând să iasă pe ceilaltă arzătoarele noastre dorinți legitime.

Să păstrăm tradiția.

În zbuciumările noastre zilnice noi am fost călăuziți totdeauna de cărările deschise de înaintașii noștri. Suntem gata de a fi și de aci înainte părtași ai tradițiilor lăstate de străbunii noștri și de a urma cu sfințenie îndrumările lor de mai înainte, singurele, care ne pot duce la mântuire.

În drumul nostru însă, să nu întoarcem capul, pentru a cere ajutorul altora.

Vai de acela, care să nutrește cu gura altuia și vede cu ochii altuia.

Să fim *una*, pentru a realiza fericirea acestei țări și binele neamului nostru.

Comisiunea exmisă de Domniile voastre a ținut seamă de căile, care pot să ne scoată la viitorul frumos, pe care ni-l închipuim.

Nici nu ne putem da seama, ce bucurie mare am avea și ce fericire mare ne-ar aștepta, dacă drepturile s'ar împărși cu aceeași măsură, cu care să împărțesc datorințele. Ei bine, la exoperarea acestei măsuri drepte s'au gândit de multă vreme adevărații luptători ai neamului nostru.

Activitatea politică anterioară.

Având în vedere exigențele mari ale poporului românesc înaintașii noștri au cumpănit, care ar fi căile cele mai sigure, care ne-ar putea scoate la limanul dorit. Impinși de necesitatea unei cât mai grabnice rezolviri a acestei nedumeriri, au hotărît să declare activitatea parlamentară, să lupte fără șovăire, cu toate mijloacele legale pentru a smulge din mâna guvernelor dușmănoase drepturi, pe seama națiunii române.

Luptele noastre au fost cât să poate de cinstite, pentru-că și-au dat seama dela început, că numai prin o luptă dreaptă vor fi în stare să biruiescă și să poată ajunge la acel liman, care să chiamă fericirea neamului.

Durere însă, că nu mult după desfășurarea steagului ostașii noștri au trebuit să bată în retragere, fiindcă întregă urgia guvernelor ungurești s'a aruncat cu furie asupra lor, făcându-le imposibilă orice mișcare.

Astfel s'a declarat abținerea dela luptele politice, rămânând a ne desvolta, cum va da Dumnezeu la noi acasă.

A doua activitate.

Acum cincini ani deschizându-ni-se un nou teren de luptă am luat hotărârea, de a desfășura din nou flamura luptelor noastre și de a relua activitatea parlamentară. Cu toate luptele noastre îndârjite de atunci încoace, n'am putut ajunge atât de departe, de a schimba soarta tristă a poporului nostru și starea încurcată a țării acesteia.

Domniile voastre aveți cunoștință de activitatea noastră parlamentară, în care am dat dovadă, că știm să prețuim în deajuns dorințele adevărate ale neamului, ai cărui fi suntem.

Nici cruzimile, nici inzultele, nici amenințările, ce să deslănțuiau asupra noastră, nu ne-au putut înlătura, dela datoria, ce am luat-o asupra, pentru binele popoarelor și fericirea patriei.

E adevărat, că luptele parlamentare ne-au costat multe jertfe. Dar nici aceste pierderi nu ne-au putut desarma și fiecare fiu al neamului nostru a făcut aceste jertfe cu dragă inimă și le va face și pentru viitor... (Strigăte: le facem bucuroși!)... convinși fiind, că numai în felul acesta vom putea avea sorți de izbândă. În felul acesta vom fi în stare să arătăm și lumii civilizate, care privește la noi cu încredere, cât de mult ține neamul

nostru la limba lui, la datinile lui și la credința ce l'a călăuzit de veacuri în drumul greu al vieții.

Să ne unim puterile fraților și vom înfrânge ori-ce ni-s'ar pune în cale! (Aplauze zguduitoare, și nesfârșite ovății!)

În urmă dl Maniu prezintă următoarea

Moțiune

Considerând, că situația politică din țară continuă a fi cât se poate de nefavorabilă intereselor vitale ale poporului românesc, pentru-că cu durere trebuie să constatăm că validitatea lui politică este în mod măestrat redusă la minim, drepturile lui sunt nesocotite, limba românească este disconsiderată și scoasă aproape cu desăvârșire din cadrele vieții publice de stat, dezvoltarea lui culturală și economică nu numai că nu e promovată de puterea statului — ceea-ce cu drept cuvânt o putem pretinde. — ci din contră guvernele ce se succed pun piedeci sistematice la dezvoltarea corespunzătoare spiritului vremii, autonomia bisericilor românești și instrucția în limba maternă a fiilor poporului românesc sunt supuse la continue zguduirii și atacuri, ba chiar organizația noastră politică este împiedecată în libera ei funcționare,

Considerând, că aceasta stare aproape insuportabilă a poporului românesc urmează din falsificarea adevăratului constituționalism și mai ales din tendința nenaturală și injurioasă că acest stat compus din diferite popoare și din diferite individualități etnice și istorice să fie prefăcut în mod măestrat într-un stat unitar național, supus eghemoniei politice a unui singur popor,

Considerând, că aceasta jicnitoare stare de lucruri are influința păgubitoare și asupra întregului organism de stat, care este bolnav și incapabil de împlinirea menirii unui stat modern,

Considerând, că aceste rele nu se pot sana, decât prin intruparea programului nostru politic și în special prin împlinirea pretenziunii cuprinse în acel program, de a democratiza toate instituțiile politice ale țării, introducând înainte de toate votul universal egal, direct, secret și cu votarea în comune, precum și cu arondarea justă și netendențioasă a cercurilor electorale,

Considerând că atacurile îndreptate în-contra celor mai cardinale interese de existență ale poporului român nu se vor putea respinge decât numai prin o conștiință și continuă luptă politică purtată pe toate terenele vieții publice și pe lângă observarea celei mai stricte solidarități a întreg poporului românesc din această țară:

Conferența electorală

1. Decretează susținerea intactă a programului politic din 1881 și a deciziunilor programatice, aduse de conferențele electorale ulterioare;

2. Aprobă și susține activitatea parlamentară decretată în conferența din 10 Ianuarie 1905, obligă pe alegătorii români să voteze pentru candidații români, aderenți ai programului nostru politic designați de comitetul central electoral, în conțelegere cu comitetele comitateneze, iar unde nu sunt designați astfel de candidați, alegătorii români sunt obligați să sprijinească cu aprobarea prealabilă a comitetului central electoral pe acei candidați, care oferă garanții îndestulătoare, că sunt *aderenții sinceri ai sufragiului universal, egal, direct și secret, cu votarea în comune*;

3. Decretează necesitatea, celei mai strânse solidarități în toate acțiunile politice ale poporului românesc și osândește *pornirea păgubitoare a acelor fii rătăciți ai neamului românesc, care se face uneltele politice ale adversarilor noștri*;

4. Decretează necesitatea solidarității politice, cu toate organizațiile politice ale popoarelor conlocuitoare, care urmăresc aceleași scopuri politice și a conlucrării armonice cu partidele, cari luptă sincer pentru democratizarea țării.

5. Protestează în-contra tendințelor de maghiarizare și în special în-contra politicii școlare și bisericesti, inaugurate, de guvernele

din anii din urmă, reclamând revizuirea legilor și abrogarea ordonanțelor puse în serviciul acestor tendințe;

6. Pentru conducerea întregii lupte electorale să exmte un comitet electoral executiv, constătător din următorii membrii:

George Pop de Băsești, Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Teodor Mihali, Dr. George Popovici, Dr. Nicolae Oncu, Nicolae Ivan, Dr. Liviu Lemeny, Stefan C. Pop, Dr. Ioan Nedelcu, Dr. Valer Braniște, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Aurel Cosma, Dr. Aurel Lazar, Dr. Vic. Bontescu, Dr. Vic. Onișor, Dr. Ștefan Petrovici, Dr. Ioan Ciordaș, Dr. Ștefan Morariu, Dr. Valer Moldovan, Dr. Romul Boila, Octavian Goga, Dr. Ioan Lenghel, Dr. Nicolae Vecerdea, Dr. George Popa, Dr. Iustin Marșieu Dr. Nestor Oprean, Procopie Givulescu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Alexandru Vaida, Dr. Iuliu Maniu.

7. Declară susținerea organizației noastre politice independente, protestează solemn în-contra tuturor ordinațiilor nelegale și anti-constituționale, prin care să pun piedeci funcționării nelimitate a organismului nostru politic.

8. Aprobă activitatea parlamentară a deputaților români, membrii în clubul parlamentar al naționalităților, aderenți ai programului nostru, le exprimă mulțumită și recunoștință; îi invită, ca și pe viitor să ducă lupta pentru programul nostru și în special pentru realizarea grabnică a sufragiului universal, direct, egal și secret cu votarea în comune.

Moțiunea aceasta e primită cu multă însuflețire și vorbitorul e răsplătit cu trăznete de aplauze, care au durat câteva minute.

Dl Maniu a fost cu o deosebită admirație feliicitat de cei din jur.

Vorbirea

Dl Dr. Nicolae Comșa

fost deputat.

Simpaticul fruntaș al nostru și sufletul mișcărilor noastre politice din părțile Seliștei a rostit deasemenea o însuflețită vorbire, în care a arătat trapădul neșovăitor al veneratului nostru președinte dl George Pop de Băsești, în luptele noastre naționale.

Iată o slabă schiță a celor spuse de dl Comșa:

Onorată Conferență, cinstiți reprezentanți electorali, iubii popor!

Nu este cinste mai mare decât aceea, de a putea vorbi în numele neamului. Dați-mi voie, de a îndeplini în numele D-voastră o datorie sfântă, pe care o avem față de acei fii ai neamului nostru, cari și-au jertfit întreaga lor viață, pentru prosperarea și fericirea poporului românesc.

Istoria noastră e plină de lacrimi, dar și de glorie. Ea ne arată, că am avut mulți bărbați, cari nu s'au dat în lături, și n'au cruțat nimic pentru a ne face părtași, pe noi și pe copiii noștri, de o soarte mai bună. (D-zeu să-i tie!!)

Ca adevărați reprezentanți ai poporului, chemați suntem, de a aduce mulțumirile noastre celui bărbat, care ca un stejar puternic a stat neclintit la locul său, lăsând să treacă pe deasupra capului toate atacurile dușmanului!

(Strigăte: Trăiască veneratul nostru președinte George Pop de Băsești!!)

Ilustre domnule Președinte! Poporul nostru întreg i-ți aduce prin glasul meu prinusul său de recunoștință și de mulțumire pentru luptele îndirjite, ce le-ai purtat, pentru drepturile neamului nostru.

Singura mângâiere, ce o poți avea acum la bătrînețe este, să-ți vezi visul cu ochii, să se realizeze aspirațiile atât de demne și de drepte, ale neamului nostru, pentru care te-ai trudit atât de mult în viață. (Să trăiască!!)

În același timp mă simt îndemnat, să aducem călduroase mulțumiri *poporului nostru*... (Strigăte: Trăiască poporul românesc! și aplauze nesfârșite)... pentru frumoasa sa ținută și bunele sale îndemnuri.

Fraților! Când vă mulțămesc pentru îndeplinirea datorințelor voastre, fac apel la sufletul vostru și vă zic, că dacă ajungeți acasă

să spuneți și la cei-ce vă așteaptă, că iar a venit vremea, ca să strigăm cu toții:

„Hai să dăm mână cu mână,
Cei cu inima română!“

În curând ne așteaptă pe toți lupte nouă în care trebuie să ne aruncăm cu toată țaria sufletului nostru.

Și de veți găsi în mijlocul vostru oameni prăpădiți, strigați-le în urechi să auză, blăstămul poetului:

„Cine-a îndrăgît străinii,
Mânca-i-ar inima câinii!“

(Dl Doctor Comșa a fost aplaudat cu multă însuflețire, pentru adânc simțurile sale cuvinte. Veneratul președinte dl George Pop de Băsești l'a îmbrățișat și l'a sărutat!)

Răspunsul dlui Președinte.

Veneratul bătrân, mișcat până la lacrimi mulțămeste dlui Comșa în cuvinte deosebit de înduioșătoare, pentru laudele ce le i le-a adus:

„Am fost liniștit în inima mea — spunea neobositul nostru șef — că bine fac, ~~ceace~~ fac. Am fost călăuzit tot de îndemnuri bune și dacă mi-ar fi dat să încep viața încă odată, tot așa aș face!“

E o fală pentru noi, că suntem un popor atât de disciplinat și ne știm conduce atât de bine. Ori-ce strein, care ar lua parte la desfășurării noastre ar rămânea încântat de modul, cum ne știm conduce gospodăria noastră ori cât de săracă ar fi.

Să păstrăm neintinată cinstea ce ni-să cuvine și să căutăm a ne îndeplini cu sfințenie datorințele.

În curând va trebui să ne facem din nou drum *la urnă*. Să ne luptăm din răspuneri pentru a ținea potecă deschisă pentru toți alegătorii noștri, care sunt datori să vină și să-și depună acolo dovada simțirilor lor.

Vă mulțumesc din inimă tuturor acelor, care sunteți încălziiți de dorul, ce mă muncește și pe mine, de a hărăzi neamului nostru trudit o soarte mai omenescă. (Torrente de aplauze au subliniat cuvântarea udată cu lacrimi a veneratului președinte al partidului național.)

A voit să mai spună ceva și dl asesor consistorial Nicolae Ivan, dar pentru-că dl președinte anunțase închiderea conferenței, reprezentantul autorității publice dl primar Dörr n'a mai încuviințat și vorbirea aceasta, ca cumva dl asesor Ivan să zguduie din temelii așezămintele iubitei noastre patrii.

Marea adunare a neamului i-și ia deci sfârșitul și cele 6—7 mii de oameni să ducă care încărău ducând în sufletul lor amintirea unei înălțătoare zile de sărbătoare națională.

Presa.

Toate foile noastre au fost reprezentate la conferență. „Lupta“ a fost reprezentată prin Dnii Ion Duma și L. Bolcaș; „Tribuna“ prin Dnii Sever Bocu și Iosif Schiopul; „Gazeta Transilvaniei“ prin Dl Silvestru Moldovan; „Drapelul“ prin Dl Dr. V. Braniște; „Liberitatea“ prin părintele Moța, „Foia Poporului“ dl George Stoica; „Telegraful Român“ prin dl Teodor Păcățianu.

O lipsă totală de atenție a arătat față de mișcărilor noastre naționale presa din România, care afară de „Neamul românesc“ al dlui Iorga, reprezentat prin dl Dr. O. Ghibu și „Universul“ reprezentat prin dl Câmpănu, a excelat prin o condamnabilă absență.

„Aici să vie partidele noastre“, îmi spunea un stimat prieten din țară, „să privească la luptele voastre și să vadă care este adevăratul sentiment național.“

Nu în frământările de partid să pot rezolvi adevăratele interese ale neamului, ci unindu-ne lacrimile noastre de entusiasm aci la voi pe arina luptelor voastre însuflețite și nobile.“

Am făcut cu mâna un semn de desădejde. Cine știe când ne vom putea cunoaște și înțelege în adevărat, unii pe alții!

Teamă-mi este să nu prinză și aci, unde nu-i e locul zicala Românilui: Mai curând te ajuți cu streinul de aproape, decât cu fratele de departe!

Reprezentanți din toate părțile.

După-cum am amintit mai înainte a înalt parte la aceasta măreață adunare națională floarea publicului românesc din toate părțile peste 6000 de suflete.

Lista completă a delegaților o alăturăm ca supliment la foaia noastră, neavând timpul necesar de a tipări în corpul foii.

S'a constatat mai târziu, că au fost reprezentate 20 de comitate prin 281 de delegați.

În fuga ochilor am putut distinge pe următorii reprezentanți:

Din părțile Seliștei: Dr. Nicolae Comșa, Dr. Ion Lupas, Ionel Comșa și tatăl,

Dela Orăștie: Dr. Vlad, Dr. G. Dubleș, Vasile Osvadă, Nicol. Macrea,

Dela Miercurea: Dr. George Măcelar,

Dela Arad: Vasile Goldiș, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Iancu Cornel, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Romul Velciu, Traian Vășian și alții;

Din părțile Oraviței: Dr. Ion Nedelcu, Dr. Liviu Cigărean, și am dat și peste un harnic țaran fruntaș din părțile acelea, care să plângea mult de cucerirea ticăloasă a burdismului.

Din părțile Bihorului: Dr. Coriolan Pop, Dr. Aurel Lazar, Dr. Ion Ciordaș, Gavril Cosma, Dr. Constantin Popovici, Mihail Pavel, Iosif Tărău, Teodor Stanca și alții.

Din părțile Murăș-Turzii: Dr. Ion Hărășian, Iosif Popescu și alții.

Din Turda-Arieș: Emil Komlos Alexandrescu, Dr. Zosim Chirtop, Dr. Valer Moldovan, Dr. G. Pățceanu, Dr. Ion Oltean, Nicolae Solomon, protopop, Iovian Murășanu.

Din părțile Bistriței: Dr. Victor Onișor.

Din părțile Clujului: Leonte Pușcariu, Dr. Ștefan Morariu, Dr. Isac și alții.

Dela Brașov: Ghiță Pop, Dr. V. Saftu, Dr. Lenghel.

Făgăraș: Dr. Șenchea, Dr. Nicole Șerban, Dr. O. Vaș, C. Jiga.

Cele mai puțin reprezentate ținuturi au fost Bihorul, Sătmarul și Bănatul în care s'a încuibat lepra burdismului.

Am avut prilejul să stau de vorbă cu un cinstit preot din părțile acelea, care mișcat până la lacrimi mi-a mărturisit, tristele stări de lucruri din Bănatul cuprins de patimile urâte ale desfrânării și ale trădării de neam și a sfârșit cu cuvintele dureroase:

Bănatul Domnule a ajuns să facă rușine neamului nostru!

Vina nu este a altora decât a fruntașilor noștri. Poporul e atât de înlățuit sufletește de mai marii săi încât îi urmărește și pe poteșile cele slabe, până când să va lovi cu capul de grindă și-și va da singur seama de greșelele ce le-a făcut.

O pildă rea ne-a dat Clujul în zilele trecute, când un grup mare de țărani s'a prezentat la cel mai mare dușman al lor la baronul N. Bánffy, pe care l-a rugat să-i reprezinte în parlament.

O răstăcere mai mare nici că se poate. Dar vina nu o au bieții țărani nesocotiți, ci o au fruntașii, care n'au ținut să le poarte de grijă, ci i-au lăsat în mila Sfântului.

Și Dl. Isac, care ne-a spus acest lucru și-a dat singur în pete, fiind și dânsul unul dintre acei reprezentanți ai neamului nostru, care are incredere în puterea de vieță a vuestui neam numai dupăce aceasta e trezită de alții la conștiința națională și la datorile sale, prin o muncă uriașă și prin jertfe ne-spuse de mari.

E și Dsa unul dintre aceia cărora le putem spune în față:

La război, înapoi
La plăcinte, înainte!

Candidările.

Comitetul central electoral executiv în ședința sa din seara de 5 luna corentă a ales o comisiune compusă din șapte membri sub președinția Dnului George Pop de Băsești, care s'a ocupat cu afacerea candidărilor.

Membrii în aceasta comisie au fost aștept Dnii Dr. T. Mihail, Dr. Vasile

Lucaciu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Alexandru Vaida, Vasile Goldiș, Dr. George Popa, Dr. Ștefan C. Pop.

Comitetul în ședința ținută astăzi la 6 c. a procedat la compunerea listei candidaților în toate cercurile electorale.

În momentul, când punem aceste șire supt presă discuția să continue încă.

Lista candidaților să va compune și publica în mod oficial după formarea ei definitivă.

Aflăm totuși, că până acum s'au făcut următoarele candidări:

Arad:

1. Radna: Vasile Goldiș
2. Chișineu: Octavian Goga
3. Iosașel: Dr. George Popa
4. Boroșineu: Sever Boeu
5. Șiria: Dr. Ștefan C. Pop.

Turda-Arieș:

1. Trăscău: Dr. Zosim Chirtop
2. Vințul-de-sus: Dr. V. Moldovan.

Făgăraș:

1. Arpașul-inferior: Dr. Alexandru Vaida.
2. Făgăraș: Dr. Nic. Șerban.

B hor:

1. Beiuș: Dr. Vasile Lucaciu
2. Tinea: Dr. Aurel Lazar.
3. Ceica: Dr. Aurel Grozda
4. Marghita: Dr. Ludovic Csató
5. Ugra: Țăranul Nicolae Vașca.

Selagiu:

1. Cehul-Silvaniei: Dr. Ion Erdelyi
2. Șimleul-Silvaniei: Dr. V. Deleu.

Caras-Severin:

1. Boeșca: Dr. Valer Braniște
2. Caransebeș: Dr. Ion Sirbu
3. Zorlenț: Dr. George Popovici
4. Sasca: Dr. Aurel Novac.

Solnoc-Dobâca:

1. Heanda: Dr. T. Mihali
2. Lăpușul-ungurese: Dr. Iuliu Pordea.

Alba-inferioară:

1. Vinț: Dr. Iuliu Maniu
2. Ighiu: Dr. Alexandru Vaida.
3. Ocna-Sibiului: Dr. Aurel Cosma
4. Aiud: Dr. Iuliu Maniu
5. Uioara: Dr. Iuliu Morar

Hunedoara:

1. Orăștie: Dr. Aurel Vlad
2. Baia-de-Criș: Vasile Damian.
3. Dobra: Nicolae Ivan

Timiș:

1. Rittberg: Dr. Aurel Vlad
2. Recaș: Dr. Victor Bontescu
3. Moravița: Dr. Caius Brediceanu

Torontal:

1. Uzdin: Dr. Mihail Polit
2. Zichyfalva: Terențiu Oprean
3. Bega-St.-George: Vichentie Petrovici

Poșta Redacției.

George Savu în B. Am primit toate cele trimise, din cari să vor publica în curând unele lucruri.

P. St. Păncinești. Poeziile nu fac parale. Poezia populară nu suferă meșteșugire. Proza o vom ceti la vreme și vom avea-o în vedere, dacă conține ceva bun.

Dr. D. C. Caransebeș. Reclamă pentru cărți, care nu ne vin la redacție nu putem face din principiu.

E. P. P. Cluj. Regretăm de a nu vă putea satisface dorința. O foaie săptămânală, ca a noastră de pildă dispune de prea puțin spațiu, pentru a înșira pomelnicele dela toate reuniunile și petrecerile. Dacă am da loc tuturor cererilor de felul acesta foaia noastră n'ar avea loc nici pentru articolul de fond.

Dealtcum nici Dr. nu vă facem prin publicarea dărei de seamă nici un serviciu, iar nouă ni-am îngreuna în mod considerabil munca și cheltuiala.

Tipografia „Poporul”, Sibiu

E vremea să se obicinuiască și publicul nostru cu ideea, că ziarele nu pot face totul gratuit. Sună prea mici jertfele publicului față de organele noastre de publicitate, pentru a pretinde cu ori ce prilej să fie generoase.

Scriem aceste șire pentru toți aceia, care de aci înainte vor avea de gând să ne trimită adri de seamă și mulțumite publice.

I. C. Orșova. Snaovele trimise n'au reușit. Lăgenda e slabă de tot. Cealaltă are un subiect bunicele forma însă e cât să poate de rău prinsă. Încearcă altele. Nu uita de a fi concis: în cuvinte puține să spui lucruri multe. Zama lungă nu face.

I. S. inv. Fabula Dtale e atât de frumos tratată de alții încât am păcătui, dacă am publica varianta, ce ne-o trimiți. Sunt multe, foarte multe greșeli de gramatică, de rituri și de rimă, așa încât cetitul ei e obositor și fără nici o atracție.

P. O. O. „Testamentul” să va publica mai încolo.

Achim Penția P. mică. Frate Achime, nu căuta să fi mai deștept ca înțelepciunea poporului. Poeziile pune-le pe hârtie așa cum le auzi. Cele fabricate la mașină nu-s de treabă, cu tot dorul, ce-l porți în suflet.

Ion Man. Bat. 23. Că-i fi brav soldat te credem pe cuvânt fârtate Ioane, dar nu putem înțelege de ce te-i fi scriind Iohann? Crezi că-ți mărește lungu, dacă o dai pe nemție? Mai n'am crede! Poeziile pe rând, ca la moară. Noroc fain! Spune căpitănelului multe salutări de-o fi de-ai noștrii! Tot așa la toți feciorii de român.

G. Z. Herman. Mai schimbă subiectul iubite și lasă floricelele de stil. Scrie pe înțelesul mulțimei. E și frumos și pentru noi cu mult mai practic.

Poșta Administrației.

Ge. Zi. în M. Am trimis. Mulțumite pentru interesul ce ne arătați.

Simion Câmpean în D. Dta ai primit foaia pe luna Ianuarie. Acum am socotit banii numai pe 4 luni, din 1 Aprilie până în 31 August. Alteam nu se poate.

Alexandru Simion, Bulgaria. Am primit abonamentul. Cărți de cetit alege din foile ce îți trimitem. Acolo sunt scrise și prețurile.

Seb. Hăd. Dta voești să p'ăteși abonamentul numai cu încheiere din 1 Aprilie. Dar foile primite în Ianuarie cine le plătește? Am socotit și aceasta lună altcum nu se poate.

Ioan Demian. «Cartea stupanilor săteni» costa 70 bani, eșr porto 10 bani. Trimite banii înainte, altcum nu se poate. Sume așa mici nu se pot trimite cu ramburză, fiindcă atunci e porto mult mai mare.

Redactor resp. Romul Budoiu-Deleanu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

Loc deschis.

Frumoseța. Cea mai mare dorință a fiecărei dame este să fie frumoasă, iar pentru ajungerea acestui scop damele întrebunțază diferite mijloace. De cât în cele mai multe cazuri își strică ele însăși, fiindcă nu numai că așa nu se face mai frumoasă, ci durează încă foarte mult până ce pielea feței devine iar în ordine. E cunoscut ce dep'in, că Crema Margit a lui Földes este un mijloc absolut sigur și nestricăcios, ce contribuă la înfrumusețarea feței și conservarea frumuseții. Acest mijloc pentru frumusețe atât de renumit, în toată lumea după întrebunțarea în 4-5 zile, schimbă cu totul pielea feței, depărtează miteserii, zgrăbunțele ce se ivesc vara, petele de ficat etc. Fara capătă infățisare frumoză, vioaie și curată. Prețul unui borcănel mi: 1 cor., un borcănel mare 2 cor. și se află în toate farmaciile și dr. guerille. Trimitere cu posta prin producatorul Clemens V. Földes, farmacist în Arad.

Nr. 1267/1910 pret.

99 1-3

Concurs.

Devenind postul de notar comunal prin pensionare în comuna Vale (cercul Săliște) vacant, pentru îndeplinirea lui prin alegere scriu concurs, și invit pe candidații de notar cvalificați conform cerinței legii, de a-și înainta prin autoritatea competentă cererile lor instruate cu documentele de lipsă la oficiul pretorial din Săliște până în 18 Maiu 1910 la 5 ore p. m.

Săliște, în 2 Aprilie 1910.

Primpretorul cercual.

Cărți ce se află de vânzare la Librăria „Foi Poporului“

în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12

Pentru fiecare carte este a se trimite 10 bani porto.

Cărțile nu se espedează decât pe lângă trimiterea înainte a banilor, altcum vine porto mult mai mare. Numai cărți în preț dela 10 cor. în sus se trimit și cu rambursă.

Biblioteca populară a „Minervei“.

— Fiecare număr costă 30 fileri. —

- Nr. 1. Sadoveanu M.: »Duduia Margareta«, ediția II
2. Andrei L.: »Novele«, traduse de C. Sardu Aldea
3. Eminescu M.: »Proza literară«, ediție îngrijită după isvoare, cu o introducere de Ion Scurtu
6. Robeanu T.: »Poezii postume«, cu o (Dr. G. Popovici) prefață de N. Iorga
7. Daudet Alph.: »Scrisori din moara mea«, traduse de Nic. Pandelea
8. Vărnăv Teodor: »Istoria vieții mele«
9. Slavici Ioan: »Spiru Călin«, novelă
10. Rossignon L.: »In livadă«, sfaturi pentru cultura pomilor
11. Potapenko I.N.: »In slujba adevărată«, trad. din rusă de Dr. Dușcian, vol. I
12. » » » » »In slujba adevărată«, vol. II
13. Beldiceanu N.: »Cea dintâiu iubire«, novele
14. Franzos E. C.: »Vrăjitoarea«, trad. de Vasile Savai
15. Negruzzi C.: Traduceri în proză
16. Gogol N. V.: »Taras Bulba«, roman din viața căzacească, de L. Brândza, vol. I
17. » » » » »Taras Bulba«, roman vol. II
18. Doinaru Al. Gh.: »Călugărul Gherasim«, novela
19. Slavici Ioan: »Din valurile vieții«, novelă
20. Flammarion C.: »Visuri instelate«, trad. de Sofia Nădejde
23. Deladda Grazia: »Valurile vieții«, novele traduse din italienește de Izabela Sadoveanu
24. Mumuleanu-Cuciureanu: »Scriseri alese«, novele și poezii
25. Col. H. C. Alcott: »Catechismul Bisericii Buddhiste de Miază-zi«, trad. de Gr. Goilov
26. Daudet Alph.: »Niverneza«, povestea unui vas îmbătrânit și a oamenilor săi, traducere de L. Bărșeanu
27. Jacolliot L.: »In țara Fachirilor«, traducere de Nic. Pandelea
28. Merimée Pres.: »Colomba«, roman, tradus de Natalia Iosif, vol. I
29. » » » » »Colomba«, vol. II.
30. Iliescu-Les.: »Căsătoria față de știință«, igienă socială
31. Porsch O.: »Maeștrii muzicanți« biografii
32. Nansen Fridt.: »Spre Pol«, trad. de Nic. Pandelea. (Descrierea unei călătorii la Polul nordic)
33. Gorone Artur: »Datinele noastre la naștere«
34. Maupassant G.: »Cei dintâi fulgi«, trad. de N. Beldiceanu
35. Bărșan Z.: »Novele«
36. Lamennais: »Cartea poporului sau Drepturi și datorii«, traducere de Scarlet Georgescu

37. Candrea I. A.: »Din Bătrâni«. Cum și ce povestesc cronicarii despre vremile și domniile din trecut.
38. Dumas-Tat. Al.: »Strigoii Carpaților«, trad. de D. Arghel și St. Iosif
40. Anestin Victor: »Stelele«, descriere populară asupra Astronomiei (stelile cerești)
43. Claretie Jules: »Mansarda«, roman, tradus de L. B. Hetrat
45. Slavici Ioan: »Educația rașierală«, îndrumări de mare folos pentru viața de toate zilele
47. Tolstoi L.: »Amintiri din Sevastopol« întâmplări dela asediul din 1854. vol. I.
48. » » » » »Amintiri din Sevastopol«, vol. II.
49. Pușcariu Sextil: »Cinci ani de mișcare literară« (1902—1906)
50. Dușcian Dr. I.: »Tuberculoza« (oftica). Ce este și cum să ne ferim de oftică?
51. Theuriet Andre: »Mănușchiul de Rugioare«, roman, trad. de Natalia Iosif
55. Gogol Nicolae: »Poveste«. Pentru ce s'o certat Ivan Ivanovici cu Ni h'for Nichiforovici, trad. din rusă de N. Dunăreanu
56. Jerrold Douglas: »Muștrările D-nei Caudel«, novelă în formă de 10 predici, traducere de L. Raduț
57. Slavici Ioan: »Educațiunea morală«, îndrumări pentru a duce o viață cinstită.
58. Renan Ernest: »Pagini alese«, traducere de N. Pandelea
59. Gugau J. M.: »Pentru părinți și copii«. Pagini alese de morală și educație. Traducere de Scarlet Georgescu
60. Macpherson H.: »Astronomie populară«, trad. din engleză cu multe adăgiri, de V. Anestin
61. Turhgenoff I.: »Asia«, roman. Traducere de Nic. Pastia
62. Balzac de Hon.: »Albert Savarus«, novelă. Trad. de Const. Călfoglu
63. Caraiivan Virgil: »Domnița Iilina«, poveste
64. Theuriet A.: »Prăvălia la doi crapi«, trad. de Sofia Nădejde

Se poate căpăta în tot locu!

Kalodont

26 11—42 a lui Sarg

cremă de dinți neînconjurat de lipsă păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

O casă

în colțul unei străde, cu dreptul de licență pentru beuturi, tabac, vânzare de sare și alte mărfuri mărunte, se vinde momentan. Poziție foarte bună. Informațiuni să dau la administrația „Foi Poporului“.

97 1—3

De vânzare

să află 3 trăsuri ușoare de un cal și de doi cai și una închisă cu sticlă sistem „Batar“. Doritorii să se adreseze în Sibiu, strada Morii-Șaguna Nr. 27.

96 1—3

Anunț.

Să caută un tinăr cu praxă bună pentru cancelaria notarială din Rohó (u. p. Szászsebea) cu 1 Maiu a. c. pe lângă condițiuni favorabile. — Maximilian Grecu, notar.

98 1—1

Se caută o gospodină

bună și pricepută, fie fată sau nevestă, în etate de 24—30 ani, dar să fie fără copii. Să aibă caracter bun și bună românească. De asemenea se dorește ca să știe vorbi ungurește și nemțește. Postul se poate ocupa momentan. Scrisorile sunt o se adresa la administrația „Foi Poporului“, de unde se vor trimite la locul cuvenit.

89 3—3

Casă de vânzare.

În Sibiu, Poarta Turnului, să află de vânzare o casă frumoasă, constatătoare din 4 odăi și 3 culine, curte, șură și pivniță. Casa e instalată cu lumină electrică și e foarte potrivită pentru o cărcimă cu boltă, măieraiu etc. Informațiuni se dau la administrația „Foi Poporului“.

79 5—5

Vinuri de masă escelente,

litra cu 40 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria

145 43—

de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezeului 20

Epilepsia. Cine suferă de epilepsie, navoie și alte boale de aceste nervoase, să ceară o carte de deslașire, care să capătă gratis și franco prin »Priv. Schwann-Apotheke«, 177 Frankfurt a M. (Germania).

38—52

Damele știu mai bine

cât este de necesară

o față frumoasă și curată,

ce putere și ce comoară, ce avantajii are o femeie frumoasă.

A fi frumos este o problemă mare; nu e destul a fi bine făcut, corpulent și drăguț, ci lucrul principal este a avea o față curată.

Aceasta o știu damele și de aceea îngrijesc cu cea mai mare acuratețe pentru pielea feței, ridicarea și conservarea frumuseții.

CREMA-MARGIT a lui Földes

e singurul mijloc, care după întrebuințarea de 5—6 ori depărtează pistruii, petele de ficat sau orice alte zgrăbunțe, iar feței dă o înfașare curată, vioaie și tinăra.

92 A 1—8
Crema-Margit a lui Földes este un mijloc pentru conservarea frumuseții absolut nestrăicinos și minunat. Cât pentru succesul obținut la conservarea frumuseții, aceasta să adevărește din destul prin faptul, că Crema-Margit a fost premiată în Viena la »Esposiția pentru îngrijirea frumuseții și sănătății moderne« cu medalia mare de aur și diplomă de onoare.

Se capătă în toată lumea în fiecare farmacie. Un borcănel costă 1 cor.

Trimitere pe postă direct dela producătorul:

CLEMENS v. FÖLDES, farmacist în ARAD.

Să capătă în Sibiu la: Fabriciu Guido, farmacie. Gustav Meltzer, fabrică de săpun. Parfumeria Meltzer. I. C. Molnár, farmacie. K. Morscher, droguerie. K. Müller, farmacie. E. Rummler, farmacie. Pissel & Schmidt, farmacie. In Agnita la W. Fröhlich. In Sighișoara la A. W. Lingner. In Medias: Obert Iosif.

Cărți postale ilustrate cu

Sport

Flori

Artistice

Peisage

Porturi populare

tot felul de ilustrate ocazionale

În asortiment foarte bogat.

Tipografia Poporului

SIBIU

Strada Măcelarilor Nr. 12.

Revizitorii capătă rabat.

Casă de vânzare.

În Sibiu, strada Wachsmann Nr. 32, se află de vânzare o casă cu 2 odăi, curte, pivniță, grădină ect. 94 2-2

La casă este instalată lumină electrică și conduct de apă. Doritorii să se adreseze la Nicolae Raita, Sibiu, Kirschner-gasse Nr. 21.

Nobilități de vițe de vie și surcei.

Deja acum făcându-se contracte de livrare pentru toamna acestui an sau pentru primăvara anului viitor, pentru toate cantitățile, cu prețurile cele mai ieftine.

Spre scopul de a-mi mări stabilimentul meu sunt aplicat a opera în comun cu proprietari de vii sau cu comercianți, ca Asocié.

Correspondență în limba română maghiară și germană.

Adresa: Alexandru Szücs Fiul, cultivător de vii, Bihardiószeg Ungaria. 289 25-26

15 fl.

Namăi cu **15 fl.** face din materile de lână de oaie sau camgarn un rând de haine pentru domni sau un pardesiu

după măsură și croitura cea mai nouă

Stefan Binder, croitor de domni
Sibiu, Poschen Gasse Nr. 8.

Bluze de postav pentru pompleri
dela 4 fl. în sus. 56 8-12

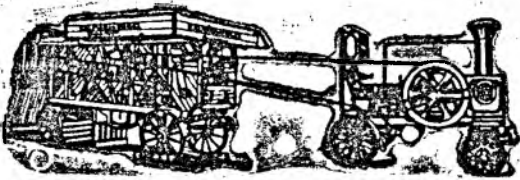
Distins cu nenumărate prime-premi și diplome de onoare.

Fabrica de motoare și de mașine

Kalmár și Engel

Budapesta V., Lipót-körut 22.

Iși recomandă motoarele de benzin, locomobilele de benzin, precum și motoarele sale de gaz sugativ, cele mai simple și întocmite pentru mașine de îmblățit și pentru mănarea de mori, cari se pot vedea ori și când puse în mișcare în V. Lipót-körut 22.

Garanță deplină pentru îmblățit escelent!
302 Novitate singur esistentă! 20-20

Aceste motoare, au mers uniform, și în urma construcției lor foarte simplă să pot manua ușor și de cel mai neespert om.

Listă de preț gratis și franco
Prețuri ieftine de plătit în rate!!

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc pretotindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndeosebi inserarea în >FOAIA POPORULUI.<

Informații se dau și comande se primesc în administrația >FOII POPORULUI.<

Pardoseală de tot felul

(pardoseală cu plăci și cubici de cement — fabricație proprie de mână — pardoseală cu peatră ordinară) efectuește vechia firmă de bun renume

Iosif Marcu, Sibiu, strada Bisericii 6

În magazinul din strada Țântașilor (Schützen) 19-se află totdeauna gata plăci, cubici și margini de cement.

87

2-6

Primul atelier

de pantofărie și cizmărie pentru bărbați, femei și copii

GEORGE LIMPEDE

mălestru pantofar și cizmarlu

Sibiu, strada Ocnei Nr. 17.

Execută tot felul de încălțăminte, dela cea mai simplă până la cea mai fină, pe lângă prețuri moderate. 62 4-

Balsamul A. THIERRY

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pragrad
bei Rohitsch Saverbrun.

BALSAMUL farmacistului A. THIERRY

— Scutit prin lege. —

10 12-26

Singurul veritabil cu călugărița ca marcă de scutire.

Are efect sigur la toate îmbolnăvirile organelor de respirație, tuse, scuipat de flegmă, răgușală, catar de gât, boale de plămâni, sgârciuri de stomah și alte dureri de stomah, aprinderea tuturor organelor interne, lipsa de apetit, mistuire grea, îngrășare etc. Estern la toate durerile de gură, durere de dinți, rane de arsură, junghiuri de membre, bube, special influența etc. 12 sticle mici sau 6 duple sau o sticlă de familie specială, pentru călătorie Cor. 5.

Alifie de centifolii a farmacistului A. THIERRY

singura veritabilă, de efect surprinzător, sigur și neajuns, chiar și la răni vechi, fel de cancer, umflături, răni, aprinderi, picioare slabe, abscese, depărtează toate corpurile străine, materiile de coptură, face adeseori de prisos operații duroroase.

2 doze Cor. 3-60.

Să ne adresăm la

Farmacia-Ingerul protector a lui A. Thierry în Pragrada lângă Rohitsch

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etajul I.

Deposit de confecțiune de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și models originale vienez și pariziene. 86 53-

5500

de certificate dela medici și privați autenticate de notariul public dovedesc, că

Caramellele de piept

cu cei trei brazi

ale lui Kaiser

delațură mai bine

269 23-24

TUSA

răgușeala, troacna, catar, tusa măgărească

Pachet 20 și 40 filori. Doză 60 filori. SĂ capătă la Iosif Zimmermann Sibiu la Ianos Budaker în Székely-Keresztur (Cristurul-ăcuesc) cum și în toate farmaciile, droghe-riile și băcăniile mai bune.

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 6-50.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabric mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare ca cuie, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărima după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6 50. Expedare cu rambursă. 4 7-

C. GRÜNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp.

folositor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răcoll.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțică vă loare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în ștule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capătă aproape în toate farmaciile. Deposit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur“ în Praga. ::

Șoseauă Elisabeta Nr. 5 nou.

Espediție zilnică. 242 27-

Scânduri

de prima calitate, pe lângă cele mai ieftine prețuri și serviciu real se află de vânzare la 6-6

S. Pollak

negustorie de lemne
SIBIU, strada Trei-stejari Nr. 9

Nici când!

nu mai schimb altul cu săpunul meu, de când folosesc săpunul de lapte de crin-Steckenpferd (marca Steckenpferd) de Bergmann & Co. Teschen a. E. fiindcă acest săpun rămâne singur cel mai eficace decât toate săpunurile medicinale, cum și pentru îngrijirea unui teint frumos, moale și delicat. Bucata cu 80 fileri să capătă în toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile etc. 40 9-40

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de iarnă
în mare asortiment

noutățile

sosește chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 43 -

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articoli de uniformă, după prescripțiile croitora cea mai nouă.

Viticultorii!

Pe năsip și pământ tare.

Cari vreau să-și treacă vinurile bine și repede să planteze cu vie Delavarte și ogoarele și dacă vor întocmi buștenii uscați din vie cu soiul acesta, vor avea o amestecătură de vin așa de bună că-l vor vinde cu bani scumpi și cât se poate de grabnic. Aceasta o probăm noi cari cultivăm soiul acesta și marii negustori de vinuri cari cumpără recolta chiar dela 100,000 pogoane cu câte 60-80 coroane de hecto. Acum un an încă a dat o recoltă frumoasă (35 hecto de pogan) lipsită de peronosporă, fără să fi fost însă stropită.

Cereți lista de prețuri gratis și franco.
MAGY GABOR, mare proprietar în KÓLVY
(com. Blhor)

Poștă, telefon și telegraf în loc.
Correspondență română, maghiară, croată, sârbă și germană. 289 4-4

Portland și Romancement
de Brașov și Beociner

Pentru zidiri

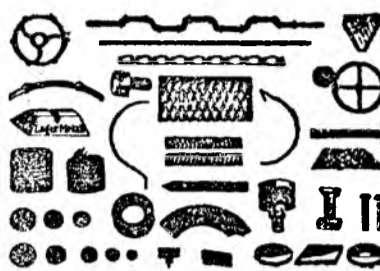
Traverse

Stucatură de trestie
Impletitură „Bacula“
Materialul de zidit în viitor.
Ieftinește orice zidire.

Tevi
de fier covăcit și fier turnat precum și Fittings
Pumpe pentru fântâni și alte industrii
Sfredele de găurit pământul și la fântâni

Tot felul de articoli tehnici

Fier de Cudsir în rude, fier modelat, fier în rude și fier de incheiat
În 600 profile și dimensiuni se află în deposit.

86 4-52

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)
Str. Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânător, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte

82 31-

articole de galanterie
cu prețurile cele mai moderate.

Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința P. T. publicului, că subscrișii am înființat în comuna **Avrig (Felek)** comitatul Sibiu

o țiglărie de cement

și oferim țiglă de cement cu rosturi în diferite culori, lungimea e 39 cm. și lățimea 23 cm.

Mai departe oferim cărămidă, troci în diferite mărimi, trepte etc. toate din cement.

I. RĂDUȚIU & Comp.

47 8-10

Ingrădituri uimitor de ieftine! Invențiune senzațională!

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea nelintrecută a

împletiturii Hungaria

patentată. 34 8-12

Să fabrică numai din sârmă suflată cu zinc! Nu e de lipsă să fie văpsit. Prețul per metru cvadrat 30 fileri și mai sus.

Să poate procura la singurul fabricant:

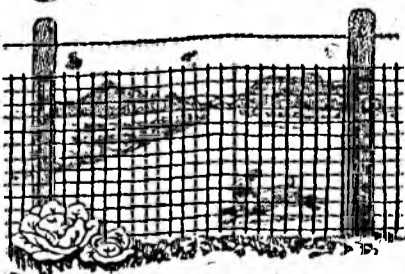
Alexandru Haidekker

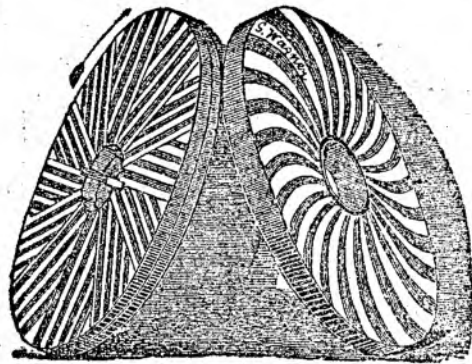
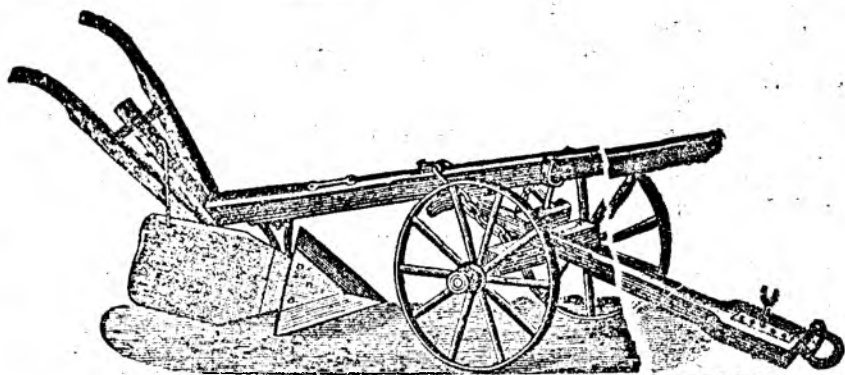
fabrică de țesătură de sârmă, de ingraditură din împletituri și de
Budapesta VIII, Úlői út 48/84.

Serviciu ieftin, repede și conștientios. — Prețurent ilustrat, gratis și franco.

Foarte conștientios!

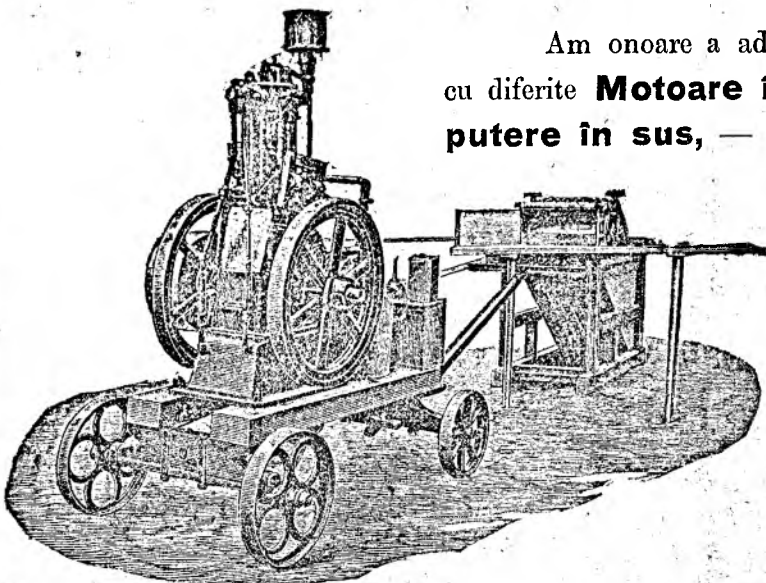
Mănumare foarte însoțită!

Sam. Wagner, Sibiu, Piața Rânului Nr. 1.

Prima turnătorie de fer sibiană, fabrică de mașini agricole, atelier mare de mori și prăvălie de fer.

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. public, că sunt foarte bine asortat cu diferite **Motoare încălzite cu benzin sau gaz sugativ dela 2 cai putere în sus**, — precum și tot soiul de **Mașini agricole** dela plug și până la treierători de orice mărime, **Mașini de secerat** și de **cosit iarba**, sistem Mc. Cormick Plano, asemenea **Mașini de lână** și **Piuă**, **Mori** de orice mărime, **Cilindre la mori** pentru asortat făina, **Pietri de moară** de orice ecalitate, cu prețurile cele mai reduse și condițiuni extra avantajoase.

Cataloage și informațiuni la cerere franco și gratis.

64 6-6

Am onoare a face cunoscut onoratului public **depozitul meu de mărfuri**:

Secția I: Albituri pentru domni și doamne, gulere, manșete, cel mai bogat asortiment de cravate, de ciorapi și articli de legat, îndeosebi ciorapi pentru băiați, cea mai bună calitate; rufe de tricot, lână și bumbac. 319 16-26

Secția II: mai nainte M. Daniel: stofe de haine, barchente, flanelle de tenis, perină și haine de pat, articli de blănărie. **Jolgiuri și șifoane,** albituri pentru dame, coperitoare cusute, de vată, garnituri, fețe de masă și coperitoare de pat, cele mai bune corsete de fason, șaluri și năfram, stofe de dantelă și de perdele, covoare înaintea patului și în casă și linoleu. Cele mai bune oxforduri pentru cămăși, materie pentru șorțe, vinete și albastre.

Mănuși glacie și de stofă escelente! Articli de blană și de stofă, cu prețuri reduse.

Gustav Zimmermann, Piața-mare 1.

Voiești să te însori?

Suntem împuterniciți din partea mai multor dame (între cari unele cu copii nelegiuți sau cu scăderi trupesti etc.) cu avere dela 5—500,000 cor. să le căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grabnică să scrie pe adresa

212 32-52

L. Schlesinger
BERLIN 13, Deutschland

O GROZAVĂ GRESALĂ

a făcut acela, care n'a fost prevăzător și contra reumei, podagroi, junghiurilor din coaste, durerii de membre, durerilor de șele și spate, de picioare etc., n'a folosit veritabilul

REPARATOR al lui Kriegner

ci vreo imitație. Noi recomandăm deci fiecărui reumatic și sicui, care suferă de boalele de mai sus, de dureri provenite din curent, răcire, să folosească numai decăt

REPARATORUL veritabil al lui Kriegner

care să produce singur în farmacia lui Kriegner, Budapesta, str. Baross 2 astfel aici au să se adreseze comanda. O sticlă mică costă 1 Cor., una mare 2 Cor. Pe postă franco 5 sticle mici 5 Cor. sau 3 sticle mari 6 Cor.

Acest leac vechiu și escelent e mai bun ca orice Franzbranntwein, fiindcă vindecă după o singură fricțiune. La comanda să fiți atenți la adresă, ca să nu căpătați imitații. 54 6-8

Singurul institut de asigurare ardolean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscută de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte. 18 11-

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finele anului 1909 K 4.831,168-51
Capitale asigurate pe viață achitate „ 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu foc K 112,045,412-
sfârșitul anului 1909 viață „ 10,847,132-
Fonduri de întemeiere și de rezervă „ 2,309,387-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.